

13.2.2024

Ehdotus kaupunginhallitukselle

Käsiteltäväksi kaupunginhallituksen kokouksessa 19.2.2024

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle

LAUSUNTO

Asia Keski-Suomen hyvinvointialueen hakemus Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöksen 17.6.2022 (9 §) purkamiseksi

Diaarinumero 1759/03.04.04.04.10/2023

Viite Lausuntopyyntönne päivätty 22.12.2023

Lausunnon antaja

Äänekosken kaupunki
Kaupunginhallitus

Asiamies ja prosessiosoite

Äänekosken kaupunki
Hallintojohtaja Aleks Heikkilä
Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski
puhelin 040 823 7921
sähköposti aleksi.heikkila@aanekoski.fi

Lausunto Äänekosken kaupunki lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus on 20.6.2023 hakenut korkeimmalta hallinto-oikeudelta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöksen 17.6.2022 § 9 purkamista.

Hakemuksessaan Keski-Suomen hyvinvointialue esittää sairaanhoitopiirin päätöksen olevan lainvastainen sekä tiedoksisaannin puuttumisen perusteella että yleisen edun

13.2.2024

---

vaatiessa päätöksen purkamista oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 117 §:n 1 momentin 1, 2 ja 3 kohdan sekä 2 momentin perusteella.

Keski-Suomen hyvinvointialue katsoo omaavansa oikeuden hakea päätöksen purkamista, koska se on sekä asianosainen että viranomainen, jolla olisi ollut oikeus hakea valittamalla muutosta päätökseen.

Tässä Äänekosken kaupungin lausunnossa tuodaan esille, että **Keski-Suomen hyvinvointialue on ollut erittäin hyvin tietoinen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöksestä 17.6.2022 § 9**. Kyseisen päätöksen valmistelijoina Keski-Suomen sairaanhoitopiirille ovat toimineet Keski-Suomen hyvinvointialueen valmistelusta samanaikaisesti vastanneet viranhaltijat, jotka ovat tulleet myöhemmin valituiksi pysyvästi Keski-Suomen hyvinvointialueen johtaviksi viranhaltijoiksi.

Huolellista valmistelua ja sen arviointia taas korostaa se, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallitus on erikseen vielä 28.12.2022 § 257 lopullisesti vasta päättänyt valtuuston kesäkuisen päätöksen täytäntöönpanosta. Tästä(kin) päätöksestä on julkaistu muun muassa laaja tiedote kaikille asianosaisille, yhteistyötahoille ja medialle.

(liitteenä 1 tiedote sairaanhoitopiirin hallituksen päätöksestä)

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätös 17.6.2022 § 9 ei ole perustunut ilmeiseen väärään lain soveltamiseen ja päätös sekä sen täytäntöönpano on tarkkaan harkittu, jolloin päätökseen ei myöskään voida katsoa liittyvän mitään erehdystä. Päätösprosessi on ollut hyvin avoin ja se on pohjautunut jo Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talousarvioon vuodelle 2022, joka on päätetty jo syksyllä 2021. Kyseessä käytännössä on ollut talousarvion mukaisen toiminnan toteuttaminen – eli yksimielisesti hyväksytyyn talousarvion ja toimintasuunnitelman täytäntöönpano.

(liitteenä 2 on ote Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talousarviosta, jossa peruspääoman alentamisesta osana sairaanhoitopiirin alijäämän kattamista on jo päätetty)

Osoitamme tässä lausunnossa hyvinvointialueen oman kunnille suunnatun viestinnän kautta, että hyvinvointialue ei ennen ministeriöiden kanssa käymiään vuotuisia neuvotteluja keväällä 2023 ole edes harkinnut tiedossaan olleen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamista koskevan päätöksen kohdalla siitä valittamista. **Mitään uutta selvitystä, jota sairaanhoitopiiri päätöstä 17.6.2022 § 9 tehdessään ei olisi jo huomionnut, ei ole vuoden 2023 kuluessa tuotu esiin purkua hakevan Keski-Suomen hyvinvointialueen puolesta.** Perusteeksi on kerrottu vain ministeriön virkamiehen mielipide suullisessa neuvottelussa, josta ei ole esitetty mitään muistiota, sekä sen johdosta syntynyt uusi muuttunut näkemys sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta.

Keski-Suomen hyvinvointialueen oma päätöksenteko Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kohdalla on kokonaisuudessaan ollut hyvin poukkoilevaa, sekavaa ja osin omavaltaista.

13.2.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 13.6.2023 § 50 Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä koskevassa päätöksessä olla panematta täytäntöön Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 § 9 päätöstä, jonka sairaanhoitopiiri oli kyllä jo itse laittanut aikoinaan täytäntöön. Eli hyvinvointialue perui omavaltaisesti sairaanhoitopiirin lainvoimaisen päätöksen peruspääoman alentamisesta ja hyväksyi sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen tällä tavoin muutettuna. Perusteena tälle oli seuraava: ”tilinpäätöksen valmisteluvaiheessa maaliskuussa 2023 sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos sairaanhoitopiirin alijäämää katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassa olevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi.”

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston kokouksessa 13.6.2023 päätöksenteon yhteydessä tehtiin kannatettu esitys, että aluevaltuusto ei hyväksyisi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä vuodelta 2022, vaan edellyttäisi, että aluehallitus valmistele asian uudestaan ja hakee Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 § 9 lainvoimaisen päätöksen purkua. Aluevaltuusto päätti tuolloin, 13.6.2023, kuitenkin selkeällä äänten enemmistöllä, että Keski-Suomen hyvinvointialue ei hae päätöksen purkua eikä aluehallitus valmistele asiaa uudelleen.

Aluevaltuuston 13.6.2023 päätöksen kanssa täysin ristiriitaisesti – ilman että asiassa olisi ilmennyt mitään uutta tietoa – aluehallitus kuitenkin jo viikon päästä 20.6.2023 § 217 päätti tehdä ylimääräistä muutoksenhakua koskevan hakemuksen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 § 9 päätöksen purkamiseksi. Tästä jo syntyy kysymys, **voiko Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus edes jättää purkuhakemusta Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksen vastaisesti.**

(liitteenä 3 on Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätös 13.6.2023 § 50)

Joka tapauksessa vasta purkuhakemuksen yhteydessä 20.6.2023 § 217 hyvinvointialueen hallituksen päätöksessä ensimmäistä kertaa tuodaan esille perusteluna se, että sairaanhoitopiirin päätöstä 17.6.2022 § 9 ei olisi ollenkaan annettu Keski-Suomen hyvinvointialueelle tiedoksi ja että kyseistä päätöstä voidaan pitää yleisen edun vastaisena. Näihin seikkoihin ei aiemmin ole missään yhteydessä viitattu.

Keski-Suomen kunnat ovat olleet jo pakotettuja valittamaan Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston 13.6.2023 § 50 päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, koska Keski-Suomen hyvinvointialueella ei ole ollut oikeutta lähteä muuttamaan Keski-Suomen sairaanhoitopiirin lainvoimaisia päätöksiä. Keski-Suomen hyvinvointialue itsekin on myöntänyt esimerkiksi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöksen 17.6.2022 § 9 lainvoimaiseksi ja silti hyväksynyt Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen sen vastaisesti. Hallinto-oikeusprosessi tästä päätöksestä on edelleen kesken.

Nyt lausumme korkeimmalle hallinto-oikeudelle Keski-Suomen hyvinvointialueen purkuhakemuksen johdosta, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätös 17.6.2022 § 9 on ollut jo päätöksentekoa valmisteltaessa ja sen

13.2.2024

---

jälkeen vuonna 2022 Keski-Suomen hyvinvointialueen tiedossa ja että **lainvoimaisen päätöksen purkamisen edellytykset eivät muiltakaan osin täyty oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 117 §:n mukaisesti.**

Lainvoimaisen päätöksen purkamiselle ei ole perusteita.

Äänekosken kaupungin perustelut lausunnolle

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa on säädetty lainvoimaisen päätöksen purkamisen perusteista. Etenemme kunnan perusteluissa lain 117 §:n 1 momentin 1, 2 ja 3 kohdan sekä 2 momentin kautta, joilla Keski-Suomen hyvinvointialue purkuaadettaan perustelee.

- 1) 117 §:n mukaan korkein hallinto-oikeus voi purkaa lainvoimaisen hallintopäätöksen, jos asianosaiselle ei ole annettu oikeutta tulla kuulluksi tai asian käsittelyssä on tapahtunut muu menettelyvirhe.**

Tällaisena virheenä Keski-Suomen hyvinvointialue esittää sen, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöstä 17.6.2022 § 9 ei olisi annettu tiedoksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Keski-Suomen hyvinvointialue ja kunnat ovat käyneet avointa ja monipuolista vuorovaikutusta niin kirjallisesti kuin suullisesti sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamiseen liittyen. Missään yhteydessä, ennen kuin 20.6.2023 Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus päätti jättää purkuhakemuksen, ei ole noussut esiin, että sairaanhoitopiirin päätöstä ei olisi tiedoksi hyvinvointialueelle saatettu. Ja etteikö hyvinvointialueella asianosaisena olisi mahdollisuus asiasta valittaa.

Äänekosken kaupungin perusteltavissa oleva käsitys asian suhteen on se, että Keski-Suomen hyvinvointialue on ollut erittäin hyvin tietoinen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksestä 17.6.2022 § 9. Keski-Suomen hyvinvointialueella olisi ollut mahdollisuus päätöksestä valittaa, jos se olisi nähnyt sen tarkoituksenmukaiseksi.

Kyseisen kaltainen menettelyvirhe (ettei päätös olisi tullut tiedoksi) ei nouse myöskään esille Keski-Suomen hyvinvointialueen valmistelemassa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksessä vuodelta 2022 ja siihen liittyvässä Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksessä 13.6.2023 § 50. Keski-Suomen hyvinvointialue ei siis edes päättäessään olla laittamatta täytäntöön sairaanhoitopiirin lainvoimaista päätöstä peruspääoman alentamisesta ole millään tavoin perustellut asiaa sillä, ettei päätöstä olisi hyvinvointialueelle tiedoksi saatettu.

(lausunnon liitteenä 3 on Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätös 13.6.2023 § 50)

Tämä johtuu yksiselitteisesti siitä, että käytännössä jo Keski-Suomen hyvinvointialueen väliaikaisella valmistelutoimielimellä on ollut tieto Keski-Suomen sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen valmistelusta syksystä 2021 ja

13.2.2024

---

sairaanhoitopiirin talousarvion hyväksymisestä lähtien. Keski-Suomen hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen talouden valmistelua johti Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talousjohtaja Aija Suntioinen, joka valmisteli myös peruspääoman alentamista sairaanhoitopiirissä ja toimii nykyisin Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtajana.

(liitteenä 2 on ote Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talousarviosta, missä peruspääoman alentaminen linjataan)

Juha Paloneva Keski-Suomen sairaanhoitopiirin johtajana toimi hänkin Keski-Suomen hyvinvointialueen viranhaltijavalmisteluryhmässä Suntioisen tavoin ja tuli sitten syyskuussa 2022 valituksi sairaalapalvelujen vastualuejohtajaksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Paloneva on Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä toiminut esittelijänä, kun peruspääoman alentamisesta on tehty päätöksiä tai niitä on täytäntöön pantu sairaanhoitopiirissä.

Keski-Suomen hyvinvointialue on johtavien viranhaltijoidensa kautta ollut myös tietoinen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksen peruspääoman alentamisesta täytäntöönpanon uudelleen käsittelystä loppusyksystä 2022 ja päätöksestä 28.12.2022 § 257. Ja on totta kai muutoinkin, koska asia on ollut julkisesti esillä medioissa ja kuntien sekä hyvinvointialueen välisissä keskusteluissa.

Keski-Suomen hyvinvointialue ei ole missään vaiheessa ennen maaliskuuta 2023 katsonut aiheelliseksi harkita valittamista Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksestä. Asia nousi Keski-Suomen hyvinvointialueella tarkasteluun organisaation ulkopuolelta tulleen aloitteen ja tulkintanäkemyksen (valtiovarainministeriön budjetineuvos) johdosta, kuten hyvinvointialue itse on kunnille asiasta selkeästi useaan otteeseen viestinyt. Ei siis siksi, että peruspääoman alentamista koskeva sairaanhoitopiirin päätös olisi perusteluineen vasta tilinpäätöksen yhteydessä havaittu, kuten purkukahemuksessa koetetaan tuoda nyt esille.

(lausunnon liitteenä 4 on hyvinvointialueen maksuliikepäällikkö Jaana Aijön sähköposti, jossa sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen uudelleen tarkastelun syy ensimmäistä kertaa tuodaan kunnille esiin)

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä 2022 valmisteltiin koko kevään 2023 ajan Keski-Suomen hyvinvointialueella sairaanhoitopiirin talouden ja toiminnan toteutuksen sekä sairaanhoitopiirin vuonna 2022 tekemien päätösten, jotka hyvin olivat Keski-Suomen hyvinvointialueella tiedossa, mukaisesti. Kuvataan sitä yhdellä konkreettisella esimerkillä. 10.2.2023 Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioiselta tuli sähköposti kunnille Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen 2022 ennakkotiedoista. Saatekirjeessä lukee esimerkiksi:

*”vuoden 2022 lopun ennustettu kumulatiivinen alijäämä muodostuu kokonaan sairaanhoidotoiminnan alijäämästä. Alijäämän kattamisen keinoin (**peruspääoman alentaminen 24 M€**, erillislaskutus 62,1 M€) kumulatiiviseksi tulokseksi tulee 0 €”*

13.2.2024

(liitteenä 5 on talousjohtaja Aija Suntioisen sähköposti (ennakkotietoja vuoden 2022 Tilinpäätöksestä) 10.2.2023 osoittamaan sitä, että hyvinvointialue valmisteli tilinpäätöstä sairaanhoitopiirin lainvoimaisten päätösten mukaan hyvin tietoisina niistä)

Keski-Suomen hyvinvointialue toteaa itse asiakirjoissaan myös selkeästi – muun muassa aluevaltuuston päätöksessä 13.6.2023 § 50 – peruspääoman alentamisesta tehdyn Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksen olevan lainvoimainen ja sairaanhoitopiirin panneen päätöksen jo täytäntöön.

Kunnat eivät ole tässä valituksenalaisessa asiassa olleet päätöksentekijöinä, vaan Keski-Suomen sairaanhoitopiiri. Tästä syystä kunnissa ei voi olla varmaa ja tarkkaa tietoa siitä, millä tavoin ja milloin peruspääoman alentamista koskeva päätös on muodollisesti annettu tiedoksi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin toimesta Keski-Suomen hyvinvointialueelle ja miten tuo muodollinen tiedoksianto on hyvinvointialueella otettu vastaan. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin arkisto ja diaari on siirrynyt Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023.

Todistettavaa ja yksiselitteistä on siis kuitenkin se, että Keski-Suomen hyvinvointialue on ollut tietoinen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksenteosta ja etenkin sairaanhoitopiirin kaikista talouteen liittyvistä päätöksistä koko vuoden 2022 ajan. Yhdessä asiaa on vielä syksyllä esimerkiksi kunnanjohtajakokouksessa, johon hyvinvointialueen johtaja Jan Tollet osallistui, käyty lävitse juuri silloin hyvinvointialueen talousjohtajaksi valitun Aija Suntioisen johdolla. Muistio kunnanjohtajakokouksesta liitteineen on myös lähetetty hyvinvointialueen johtajalle. Peruspääoman alentaminen on ollut siis koko syksyn 2022 yhteisessä tarkastelussa vielä – eikä tämäkään vuoropuhelu ole synnyttänyt hyvinvointialueella tarvetta päätöksen laillisuuden kiistämiseen ja/tai muutoksenhakuun ryhtymiseen.

(liitteenä 6 on kunnanjohtajakokouksen 15.11.2022 muistio ja liitteenä 7 talousjohtaja Aija Suntioisen esitysmateriaali kunnanjohtajakokouksessa)

Hyvinvointialueen johtaja Jan Tolletin ja talousjohtaja Aija Suntioisen Keski-Suomen kunnanjohtajakokoukseen 14.3.2023 kokoama kalvosarja taas kertoo yksiselitteisesti ja yksityiskohtaisesti syyn peruspääoman alentamisen uudelleen pohdintaan – ja se on aivan eri asia, kuin mitä purkuhakemuksessa nyt esitetään:

”Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisäätteisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaannpanolain kanssa”

Siksi sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta pyydettiin uudelleen kantaa asiaan ja lainvoimaista päätöstä ryhdyttiin omin päin muuttamaan Keski-Suomen hyvinvointialueella – ei siksi, että päätös perusteluineen vasta tilinpäätöksen yhteydessä olisi tullut hyvinvointialueen tietoon tai että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöstä ei olisi aikoinaan Keski-Suomen hyvinvointialueelle tiedoksi annettu.

13.2.2024

Samaisessa hyvinvointialueen johdon kalvosarjassa kunnille 13.3.2023 annetaan vastaukseksi kirjallisesti kysymykseen ”Miksi hyvinvointialue ei kesäkuussa valittanut KSSH:n valtuuston päätöksestä tai joulukuussa KSSH:n hallituksen?”

”Menettelytapa kuvattu edellä: tilinpäätös valmistellaan tilintarkastajan suosituksen mukaisesti, päätös syntyy tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä aluehallituksessa ja aluevaltuustossa.”

Ei siis millään tavoin viitata siihen, että päätöksestä ei olisi ollut mahdollista aikoinaan valittaa tai sitä ei olisi Keski-Suomen hyvinvointialueelle tiedoksi saatettu. Todetaan vain päätöksen syntyvän tilinpäätöksen yhteydessä. Ennemminkin syntyy vastauksen ja liitteenä 8 olevan kalvosarjan kautta käsitys, että Keski-Suomen hyvinvointialueella on saattanut olla väärinkäsitys omasta päätösvallastaan sairaanhoitopiiriin asioihin.

(liitteenä 8 Hyvinvointialueen johtaja Jan Tolletin ja talousjohtaja Aija Suntioisen kalvosarja kunnanjohtajakokoukseen 13.3.2023)

Asianosaisella, Keski-Suomen hyvinvointialueella on ollut mahdollisuus tulla kuuluksi asian käsittelyssä. Lainvoimaisen päätöksen purkamiseen ei siis ole menettelyvirheen vuoksi ole mitään syytä.

2) 117 §:n mukaan korkein hallinto-oikeus voi purkaa lainvoimaisen hallintopäätöksen, jos päätös perustuu sellaiseen ilmeisesti väärään lain soveltamiseen tai erehdykseen, joka on voinut olennaisesti vaikuttaa päätökseen

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on harkinnut päätöksen laillisuutta ja ohjeistusten mukaisuutta ja laatinut sairaanhoitopiirin päätöksentekijöille erillisen selkeän muistion siitä, miksi peruspääoman alentaminen on mahdollista kirjanpito-ohjeet ja 1.7.2021 voimaan tullut lainsäädäntö huomioiden. Tuossa muistiossa on erityisellä huolella otettu huomioon kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunto 127 kuntayhtymän alijäämän kattamisesta peruspääomaa alentamalla, jota oli pyytänyt Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri.

(lausunnon liitteenä 9 on peruspääoman alentamista perusteleva muistio ja Hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioisen saatekirje siihen)

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on ennen päätöksentekoaan 17.6.2022 selvittänyt myös tilintarkastajansa näkemyksen peruspääoman alentamiseen. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan näkemys ei ole ollut sen suhteen kielteinen. Päätöstä tehdessään sairaanhoitopiiri ei siis ole toiminut tilintarkastajansa suosituksen vastaisesti.

Kun päätöksen täytäntöönpanoa on Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä uudelleen harkittu syksyllä 2022 sairaanhoitopiirin tilintarkastajan suosituksesta, siinäkin vaiheessa päätöksen täytäntöönpanon voimassa pitäessään sairaanhoitopiiri ei ole toiminut tilintarkastajansa suosituksen vastaisesti. Päätöstä 28.12.2022 § 257 tehdessään sairaanhoitopiirin hallituksella on ollut käytettävissään

13.2.2024

---

kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston sihteerin vastaus, jonka se on saanut pyytäessään lausuntoa itse jaostolta.

Kuntien johtajat ovat halunneet vielä kunnanjohtajakokouksessa 15.11.2022 käydä asiakokonaisuuden läpi ja tilaisuudessa on kutsuttuna paikalla hyvinvointialueen johtaja Jan Tollet, joka on saanut myös kokouksen muistion ja esitysmateriaalin. Peruspääoman alentamisen kokonaisuutta on ollut esittelemässä Aija Suntioinen *(liitteet 6 ja 7, jotka jo aiemmin mainittu tässä lausunnossa)*

Keski-Suomen hyvinvointialue hakiessaan ylimääräisen muutoksenhaun kautta korkeimmalta hallinto-oikeudelta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöksen 17.6.2022 § 9 purkamista jättää Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksentekoa kuvatessaan käytännössä tuomatta esiin, että sairaanhoitopiiri on huomionnut päätöstä tehdessään lait ja ohjeistukset. Ja että perusteluja on käyty laajemminkin läpi ja jopa kuntien ja hyvinvointialueen johtajan kesken yhdessä.

Hyvinvointialue on liittänyt purkuhakemukseensa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksen, muttei kyseisen päätöksen keskeisenä liitteenä ollut muistiota, jonka on itse asiassa laatinut hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioinen. Tuo muistio perustelee sen, miksi peruspääoman alentaminen on niin sairaanhoitopiirin kuin hyvinvointialueen talousjohdon mielestä ollut mahdollista ja miksi sairaanhoitopiirin päätös ei ole lainvastainen. Samoin kunnanjohtajakokoukseen 15.11.2022 laadittu esitysmateriaali. *(liitteet 9 ja 7)*

Keski-Suomen hyvinvointialue esittää, että jäsenkuntien velvoite kattaa taseeseen kertyneet alijäämät on tullut yksiselitteisesti voimassa olevasta lainsäädännöstä ja että purkuhakemuksen kohteena olevassa alijäämän kattamista koskevassa päätöksenteossa ei ole noudatettu kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston ohjeita.

Liitteenä 9 tässä lausunnossa oleva muistio kuitenkin osoittaa, että lait ja ohjeistukset on Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksessä ja sen valmistelussa taas pyritty huolella huomioimaan, ja kukaan ole nähnyt tarvetta päätöksestä sen syntymisen jälkeen valittaa, kun on saanut nähtäväkseen päätöksen perusteet.

Keski-Suomen hyvinvointialueen purkuhakemuksessa korkeimmalle hallinto-oikeudelle nostetaan esille mm. alijäämän kattamisen velvoite lainsäädännössä, kuntalaki, kirjanpitolaki ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamat lausunnot. Nuo seikat on nimenomaan huolellisesti otettu huomioon Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talousjohtaja Aija Suntioisen (joka nykyisin toimii siis Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtajana) virkavastuulla tekemässä tai johtamassa valmistelussa, kuten mm. liitteenä 9 oleva muistio muun muassa osoittaa.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päättäjille on tiivistetty, että peruspääoman alentaminen on mahdollista kirjanpito-ohjeet ja 1.7.2021 voimaan tullut lainsäädäntö huomiodien. Muistiossa (liite 9) on erityisesti perehdytty kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston 22.3.2022 antamaan lausuntoon 127.

13.2.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueen purkuhakemuksessa korkeimmalle hallinto-oikeudelle kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunto 127, joka on annettu Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirille, on keskeisenä liitteenä ilman että tuodaan esiin, että se on kuitenkin annettu eri asiaan kuin mistä on kysymys Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksessä.

Ensinnäkin on siis tärkeää korostaa sitä, että kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunto 127 on huomioon otettu Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksenteossa (*liitteenä 9 oleva muistio*). Yhtä olennaista on kuitenkin sekin, että tuo lausunto 127 on annettu Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirille, joka on perustellut peruspääoman alentamista sillä, että sairaanhoitopiirin toiminta ja pääomarahoituksen tarve on supistunut Mehiläisen kanssa tehdyn ulkoistussopimuksen myötä.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksen peruspääoman alentamisesta 17.6.2022 § 9 perustelu oli siis aivan erilainen, kuten Suntioisen sairaanhoitopiirille laatimasta muistiosta (*liitteenä 9 tässä lausunnossa*) käy ilmi. Olennainen kohta perustelumuistiassa päätökselle on seuraava

”että kunnille kohdentuvat kyllä sairaala Novan vuosien 2021 ja 2022 pääomakulut ja Novan käyttöönoton ja toiminnan käynnistymisen kertaluonteiset menot, mutta hyödyt toteutuvat pääasiassa hyvinvointialueelle. **Tilanne on siis päinvastainen kuin kuntajaoston lausunnossa kuvattu tilanne** – hyvinvointialue ei maksa kaikista niistä menoista, joita vastaavat hyödyt sille realisoituvat... Tästä syystä tulkitsemme, että Keski-Suomen tilanteessa lausunnon perusteluissa esitetty periaate siitä, että menon tulisi kohdistua oikealle maksajalle ei muodostuisi ongelmaksi Keski-Suomen tilanteessa eikä peruspääoman alentaminen perusteettomasti heikentäisi hyvinvointialueen tilannetta”

Kuntaliiton tilastokeskuksen kautta kokoama koonti erikoissairaanhoidon menojen kehityksestä vuosina 2020–2022 osoittaa erikoissairaanhoidon menojen kasvun olleen kolmen vuoden kuluessa Keski-Suomessa 24 %, kun se maassa keskimäärin on ollut 9 %. Perusteena sairaanhoitopiirin päätöksenteossa käytetty seikka on siis aito ja oikea, kyse ei ole ollut kirjanpidollisesta kikkailusta, vaan oikeudenmukaisuudesta kuntien ja Keski-Suomen hyvinvointialueen välillä.

Kunnat ovat luottaneet sairaanhoitopiirin alijäämän kattamissuunnitelmaan ja siksi olleet valmiita hyvinvointialueuudistuksen vuoksi ja siitä huolimatta rakentamaan uuden sairaalan Keski-Suomeen uuden hyvinvointialueen tarpeisiin – olettaen käytävissään olevien päätösten kautta, että uuden sairaalan muutuskustannukset eivät kokonaan kaadu kuntien vastuulle, kun kaikki hyödyt koituvat sitten hyvinvointialueelle.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on siis huolellisesti jo omassa päätöksenteossaan tuonut esiin ja tutkinut kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 127, johon nyt Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunnossa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle purkuhakemuksessa nojataan. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuusto on katsonut mahdolliseksi hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 127 huolimatta tehdä päätöksen peruspääoman alentamisesta 17.6.2022 § 9.

13.2.2024

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastaja ei tuolloin ole nähnyt asiassa huomautettavaa. Kukaan ei ole päätöksestä valittanut ja se on saanut lainvoiman.

Kun Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksestä sairaanhoitopiirin tilintarkastajan 25.11.2022 antaman väliraportin suosituksen pohjalta on pyydetty hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausuntoa, ei lausuntoa ole saatu, vaan on saatu vain jaoston sihteerin kirje. Sen pohjalta Keski-Suomen sairaanhoitopiiri ei ole lainvoimaista päätöstään lähtenyt joulukuussa 2022 siis kumoamaan, vaan on pannut sen käytännössä toistamiseen täytäntöön.

Erikseen on syytä todeta, että kun kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolle ja sen lausunnoille on annettu tärkeä rooli sairaanhoitopiirin, kuntien ja hyvinvointialueen keskinäisessä talouden järjestämisessä on jaosto kyllä toiminut hyvän hallinnon vastaisesti kieltäytyessään antamasta lausuntoa Keski-Suomen sairaanhoitopiirille peruspääomaa koskevassa asiassa. Jaoston lausunnon sijaan sairaanhoitopiiri on saanut vain jaoston sihteerin kirjeen, joka on nyt hyvinvointialueen purkuhakemuksen liitteenä.

Kun kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolle on annettu keskeinen rooli ohjata päätöksentekoa, niin tuohon valtaan kuuluu myös vastuu. Perusoikeutena taattuun hyvään hallintoon kuuluu jokaisen oikeus saada perusteltu päätös omassa hallintoasiassaan. Voidaankin todeta, että peruspääoman alentamiseen liittyvässä päätöksenteossa Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on toiminut huolellisesti ja päätöstään jopa uudelleen arvioiden. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto sen sijaan on jättänyt perehtymättä Keski-Suomen muista sairaanhoitopiireistä täysin poikkeavaan toiminnalliseen ja taloudelliseen tilanteeseen.

Tarkan ja pitkän harkinnan jälkeen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallituksen päätös laittaa perusteltu sairaanhoitopiirin valtuuston päätös 17.6.2022 § 9 täytäntöön on tehty joulukuussa 2022 Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajaa kuullen. Keski-Suomen hyvinvointialueella ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajalla olisi siis todennetusti joulukuussa 2022 vielä uudelleen ollut mahdollisuus peruspääoman alentamiseen ottaa kantaa kielteisesti, jos he olisivat nähneet sen aiheelliseksi. Joulukuussa 2022 viimeistään kaikki osalliset varmuudella ja todistettavasti ovat olleet tietoisia asiasta ja sen monitulkintaisuudesta – asiasta on laadittu jopa julkinen lehdistötiedote (liitteenä 1). Päätös päätettiin pitää voimassa.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätös ei siis perustu ilmeiseen väärään lain soveltamiseen tai erehdykseen. Siksi lainvoimaisen päätöksen purkamisen ei tule kyseeseen. Lain soveltamiskysymyksen tulkinnanvaraisuus ei muodosta perustetta lainvoimaisen päätöksen purkamiselle.

- 3) 117 §:n mukaan korkein hallinto-oikeus voi purkaa lainvoimaisen hallintopäätöksen, jos asiaan on tullut uutta selvitystä, joka olisi voinut olennaisesti vaikuttaa asiaan, eikä johdu hakijasta, että selvitystä ei ole aikanaan esitetty**

13.2.2024

Mitään uutta selvitystä, joka ei olisi jo Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöksen 17.6.2022 § 9 tekohetkellä tai viimeistään Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallituksen päätöstä lopullisesti 28.12.2022 täytäntöön pannaessa ollut tiedossa ja päätöksenteossa huomioon otettu, ei purkihakemuksessa käytännössä esitetä, vaikka purkihakemuksen perusteluissa tähänkin kohtaan viitataan. Käytännössä jää siis lausunnonantajille hieman avoimeksi, mihin purkihakemuksen jättäjä tämän seikan esille nostamisella viittaa.

Keski-Suomen hyvinvointialue päätti lähteä kyllä siksi, että ministeriön virkamies mielipiteenään neuvottelutilaisuudessa esitti peruspääoman alentamisen olevan ehkä voimaanpanolain vastaista, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin lainvoimaista ja jo kahdesti täytäntöön pantua päätöstä kumoamaan. Mutta ei silloin päätökseen liittyen ollut tullut mitään lisäselvitystä. Sellaiseksi ei voi tulkita ministeriöiden kanssa käydyissä neuvotteluissa **esille tulleita mielipiteitä**, jotka kohdentuvat jo lainvoiman saaneeseen päätökseen. Edes mitään pöytäkirjaa tai muistiota ei kunnille ole noista neuvotteluista esitetty, mutta asia on tuotu kunnille hyvinvointialueen toimesta esille yksiselitteisesti.

(mm. liitteessä 8 hyvinvointialueen johtaja Jan Tolletin ja talousjohtaja Aija Suntioisen kalvosarja kunnanjohtajakokoukseen 13.3.2023 tai liitteessä 4 hyvinvointialueen maksuliikepäällikkö Jaana Äijön sähköposti, jossa sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen uudelleen tarkastelun syy ensimmäistä kertaa tuodaan kunnille esiin))

On hyvän hallinnon näkökulmasta käsittämätöntä, että vahvistaessaan voimaanpanolain mukaisesti Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä vuodelta 2022 Keski-Suomen hyvinvointialue päätti kumota sairaanhoitopiirin lainvoimaisen päätöksen peruspääoman alentamisesta. Ja teki niin, vaikka käytännössä mitään uutta informaatiota sairaanhoitopiirin päätösten jälkeen ei ollut tullut. Se, että valtiovarainministeriön budjettineuvos Tanja Rantasen mielestä päätös on voimaanpanolain vastainen, ei vastaa mitään uutta selvitystä asian suhteen.

Toki niin on tapahtunut, että kun tuon valtiovarainministeriön virkamiehen näkemyksen vuoksi oli kysytty Keski-Suomen hyvinvointialueen toimesta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan kantaa, niin tilintarkastaja on päätenyt maaliskuussa 2023 viimein aivan eri suositukseen hyvinvointialueelle kuin kahdesti aiemmin, kun Keski-Suomen sairaanhoitopiiri on asiaa häneltä varmistanut.

Tilintarkastajan toimintaa asiassa voi pitää vähintään erittäin kummastuttavana. Ja kun lain tulkinnan muuttumisenkaan ei tavallisesti johda lainvoimaisen harkinnalla tehdyn päätöksen purkamiseen, niin ei kirjanpitäjän muuttunut näkemys yksin luo oikeutta kenellekään hallintoviranomaiselle muuttaa lainvoimaista päätöstä. Näin kuitenkin Keski-Suomen hyvinvointialue päätyi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksestä 2022 päättäessään kesäkuussa 2023 tekemään. Vasta sen jälkeen se päätti hakea ylimääräisen muutoksenhaun kautta jo kertaalleen itse kumoamansa päätöksen purkua. Tämä varmasti on sängen harvinainen menettelytapa, eikä kuvasta hyvän hallinnon toteutumista Keski-Suomen hyvinvointialueen hallinnossa.

13.2.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueelta itseltään saatujen tietojen pohjalta voidaan varmuudella todeta, että ministeriöiden kanssa käymiensä neuvottelujen johdosta – ei siis oman valmistelunsa kautta – Keski-Suomen hyvinvointialue pysyi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta vielä uudelleen kantaa sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamiseen liittyen. Yllättäen nyt sitten maaliskuussa 2023 Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan kanta Keski-Suomen hyvinvointialueelle poikkesi siitä,

- a) mikä se oli samassa asiassa samalla lainsäädännöllä kesäkuussa 2022, kun Keski-Suomen sairaanhoitopiiri teki peruspääoman alentamisesta päätöksen, ja
- b) mikä se oli samassa asiassa samalla lainsäädännöllä joulukuussa 2022, kun Keski-Suomen sairaanhoitopiiri toistamiseen päätti päätöksen panna täytäntöön ja päätös viimeistään sai sekä lainvoiman että laitettiin toimeksi.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastajan muuttunut suositus on saatu Keski-Suomen hyvinvointialueen häneltä kantaa uudelleen erikseen kysymällä. Tilintarkastaja ei oma-aloitteisesti kantaansa ole muuttanut.

Liitteenä 10 on vielä hyvinvointialueen talousjohtajan Aija Suntioisen ja Hankasalmen kunnanjohtajan Matti Mäkisen 8.3.2023 käymä sähköpostikirjeenvaihto peruspääoman alentamisen perumisen syistä – joista ilmenee myös, että mitään uutta selvitystä ei ole peruspääoman alentamiseen sinällään ollut.

Kun mitään uutta selvitystä peruspääoman alentamiseen liittyen ei purkuhakemuksessa ole esitetty – eikä sellaista tiedossa ole –, niin tällä perusteella ei Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöstä 17.6.2022 § 9 voida purkaa.

4) 117 §:n mukaan korkein hallinto-oikeus voi purkaa lainvoimaisen hallintopäätöksen vain, jos yleinen etu edellyttää päätöksen purkamista

Keski-Suomen hyvinvointialueen esittämät perustelut sille, että päätöksen purkamista edellyttäisi yleinen etu, ovat hyvin puutteellisesti ja kevyesti esitettyjä, koska lainvoimaisen päätöksen purkuun pitäisi olla erityisen painavat ja selvät syyt.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto on päätöksessään 17.6.2022 § 9 ottanut huolellisesti huomioon lainsäädännön ja kirjanpitoon liittyvät ohjeistukset, kuten päätöksen liitteenä oleva muistio osoittaa.

(lausunnon liitteenä 9 on peruspääoman alentamista perusteleva muistio ja Hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioisen saatekirje siihen)

Päätöksen täytäntöönpano on sairaanhoitopiirin tilintarkastajan pyynnöstä syksyllä 2022 käyty läpi vielä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallituksessa uudelleen. Erikseen on kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta pyydetty lausuntoa Keski-Suomen tilanteeseen, joka selkeästi poikkesi Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin tilanteesta. Sitä ei ole saatu, vaan vain jaoston sihteerin lyhyt Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilanteeseen aidosti perehtymätön lausunto. Päätöksen

13.2.2024

---

täytäntöönpanosta on tämän jälkeen sairaanhoitopiirin tilintarkastajaa kuullen päätetty vielä uudelleen.

Keski-Suomen hyvinvointialue on, kuten tämä lausunto ja sen liitteet osoittavat, ollut koko ajan Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksenteosta ja sen perusteista tietoinen. Jopa useimmin paremmin johtavien viranhaltijoidensa kautta kuin sairaanhoitopiirin jäsenkunnat.

Lainvoimaisen päätöksen voimassapitäminen ei aiheuta Keski-Suomen hyvinvointialueelle merkittäviä taloudellisesti sitovia päätöksiä – toisin kuin se purkuhakemuksessaan esittää. Käytännössä päätöksellä on vaikutusta vain hyvinvointialueen peruspääomaan määrään – ei käyttötalouteen. Hyvinvointialueen rahoitusmallissa ei tällä asialla ole vaikutusta tulorahoitukseen tasoon tai maksuvalmiuteen.

(liite 7 talousjohtaja Aija Suntioisen esitysmateriaali kunnanjohtajakokouksessa)

Väite, että peruspääoman alentamista koskeva päätös johtaisi siihen, että kuntayhtymien tilanteet eivät olisi yhdenvertaisia, ei pidä paikkaansa. Sairaanhoitopiirien peruspääomat ovat muodostuneet toisistaan poikkeavasti ja yhdenvertaisuus ei peruspääomien määrän suhteen toteutunut niiden kohdalla missään muodossa. Eivätkä hyvinvointialueidenkaan peruspääomat ole yhdenvertaiset siksi keskenään. Keski-Suomessa sairaanhoitopiirin peruspääoma on 1980-luvun lopussa muotoutunut kuntakohtaisten sairaansijojen perusteella. Kuntalaki ei sisällä sääntelyä peruspääoman määrästä ja perustellusti hyvinvointialueen peruspääomalle ei voida asettaa minimimäärää. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisella ei ole Keski-Suomen hyvinvointialueen tai valtion taloutta heikentävää vaikutusta.

(liite 7 talousjohtaja Aija Suntioisen esitysmateriaali kunnanjohtajakokouksessa kuvaamaan sitä, että hyvinvointialueen talousjohtajan kanta on ollut tämä – lainattu suoraan kalvosarjasta)

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätös 17.6.2022 § 9 päätös ei ole siis yleisen edun vastainen. Kuntajaoston lausunnon 127 perusteluissa Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirille kuvataan asiaa näin:

”Kuntayhtymän alijäämien kattamista koskevan voimaannanolain säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että kuntien järjestämisvastuun aikana syntyneet kuntayhtymän menot jäävät kuntien rahoitettaviksi. Peruspääoman alentaminen alijäämien kattamiseksi merkitsee sitä, että kunnat eivät vastaisi niiden järjestämisvastuun aikana syntyneistä kuntayhtymän menoista, vaan alijäämien määrä vähentäisi hyvinvointialueelle siirtyvää nettovarallisuutta.”

Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä merkittävin tekijä alijäämän syntyyn on ollut vuonna 2021 valmistunut Suomen suurin sairaalainvestointi ja kyseisen sairaala Novan käyttöönoton aiheuttamat muutoskustannukset. Sairaala Novan käyttöönoton myötä pääomakustannukset realisoituvat jo vuosina 2021 ja 2022 (poistot, rahoituskulut), mutta uusien toimintaprosessien hyödyt realisoituvat osin vasta ajan kanssa. Vuoden 2021 menoissa on ollut myös suuria kertaluonteisia, Novan käyttöönottoon ja toiminnan käynnistämiseen liittyviä menoja.

13.2.2024

Sairaala Novan käyttöönottovuosille oli alun perin laadittu sairaanhoitopiirin ja sen jäsenkuntien kanssa yhteistyössä useamman vuoden talouden tasapainotusohjelma, jonka tarkoitus oli nimenomaan tasata sairaala Novan käyttöönottovaiheeseen liittyvien kustannusten vaikutusta useamman vuoden aikana. Sairaanhoitopiirin talousarviot laadittiin suunnitelmallisesti siten, että sairaala Novan ensimmäisinä toimintavuosina tulos on alijäämäinen ja kertyneet alijäämät katetaan kunnille vuosina 2023–2024 tehtävillä ylijäämillä, kun uusien toimintaprosessien hyödyt alkavat tuottaa tulosta.

Aikataulu muuttui uuden hyvinvointialuelainsäädännön vuoksi. Uuden aikataulun vuoksi kävi niin, että kunnille kohdentuivat kyllä sairaala Novan vuosien 2021 ja 2022 pääomakulut ja Novan käyttöönoton ja toiminnan käynnistymisen kertaluonteiset menot, mutta hyödyt toteutuvat pääasiassa hyvinvointialueelle seuraavina vuosina. Tilanne on siis lähes täysin päinvastainen kuin kuntajaoston lausunnossa 127 kuvattu tilanne Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirille – Keski-Suomessa hyvinvointialue ei maksa kaikista niistä menoista, joita vastaavat hyödyt sille realisoituvat.

Tämä kaikki käy ilmi lausuntomme liitteenä 9 olevasta muistiosta koskien peruspääoman alentamista. Muistion on laatinut Keski-Suomen hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioinen, joka ei missään yhteydessä ole jälkikäteen ilmaissut kyseisessä muistiossa olevan virhepäätelmiä.

Yleinen etu siis edellyttää päätöksen voimassa pitämistä jo julkisen luotettavuuden toteutumiseksi. Vääriä lakeja päätöstä tehtäessä ei ole sovellettu, tahallisia tai suunnitelmallisia virheitä ei ole tehty ja Keski-Suomen hyvinvointialue tietoisena päätöksestä hyväksyi sen ensin. Käytännössä Keski-Suomen hyvinvointialue tarttui päätöksen kumoamiseen ja muutoksenhakuun ministeriöiden kanssa käymiensä neuvottelujen innoittamana vasta yhdeksän kuukauden päästä lainvoimaisen päätöksen syntymisestä – ja aivan selkeästi vain omien taloudellisten intressiensä vuoksi.

YHTEENVETO

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuusto on 13.6.2023 § 50 päättänyt, että hyvinvointialue ei hae Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätökseen 17.6.2022 § 9 purkua korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tästä päätöksestä huolimatta Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus on heti jo 20.6.2023 § 217 päättänyt ylimääräisestä muutoksenhausta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksen 17.6.2022 § 9 purkamiseksi. Aluevaltuuston kielteisestä ratkaisusta oli ehtinyt kulua vain viikko, joten päätös varmuudelle on ollut aluehallituksen ja sen valmistelijoiden muistissa ja tiedossa. Tässä on jo sellainen selkeä hallinnollinen ristiriita, jonka vuoksi **korkeimman hallinto-oikeuden tulisi harkita, ottaako se Keski-Suomen hyvinvointialueen purkuhakemusta käsiteltäväkseen.**

Jos korkein hallinto-oikeus päättää kuitenkin käsitellä ylimääräistä muutoksenhakua koskevaa hakemusta Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksen 17.6.2022 § 9

13.2.2024

---

purkamiseksi, niin tässä lausunnossa olemme tuoneet selkeästi esille, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksessä ei ole tapahtunut menettelyvirhettä ja että päätös on ollut tiedossa Keski-Suomen hyvinvointialueella.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätös 17.6.2022 § 9 ei myöskään perustu erehdykseen tai ole ilmeisesti lain vastainen, vaan on sijaan huolella ja monipuolisesti harkittu, mikä ei kokonaisuudessaan Keski-Suomen hyvinvointialueen purkuhakemuksesta käy esille. Tämä lausunto osoittaa sen.

Päätöksen saatua lainvoiman mitään uutta selvitystä tai tietoa, mikä olisi voinut vaikuttaa päätöksentekoon ei ole tullut esille. Ja päätös ei mitenkään loukkaa yleistä etua, vaan päinvastoin toteuttaa sitä.

Jos siis korkein hallinto-oikeus päättää ottaa tarkasteluun Keski-Suomen hyvinvointialueen vaatimuksen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin päätöksen 17.6.2022 § 9 purkamiseksi, sen tulisi Äänekosken kaupungin näkemyksen mukaan – tässä lausunnossa annettujen perustelujen pohjalta – päätyä pitämään päätös voimassa.

Äänekoskella ___ päivänä helmikuuta 2024

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI
Kaupunginhallitus

Kaupunginjohtaja

Matti Tuononen

Hallintojohtaja

Aleksi Heikkilä

13.2.2024

Lausunnon liitteet

1. Sairaanhoidopiirin tiedote 28.12.2022 päätöksestä
2. Ote sairaanhoidopiirin talousarviosta vuodelle 2022
3. Hyvinvointialueen aluevaltuuston päätös 13.6.2023 § 50
4. Maksuliikepäällikkö Jaana Äijön sähköposti, jossa tilinpäätöksen uudelleen tarkastelun syy ensimmäistä kertaa tuodaan kunnille esiin
5. Hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioisen sähköposti (ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä)
6. Kunnanjohtajakokouksen 15.11.2022 muistio
7. Talousjohtaja Aija Suntioisen esittelymateriaali 15.11.2022 kunnanjohtajakokouksessa
8. Aija Suntioisen ja Jan Tolletin kalvosarja kunnanjohtajakokouksessa 14.3.2023 ”Sairaanhoidopiirin tilinpäätös ja peruspääoman alentaminen”
9. Peruspääoman alentamista perusteleva muistio ja hyvinvointialueen talousjohtaja Aija Suntioisen saatekirje siihen
10. Talousjohtaja Aija Suntioisen ja kunnanjohtaja Matti Mäkisen 8.3.2023 käymä sähköpostikirjeenvaihto peruspääoman laskun perumisen syistä

Lähtettäjä: [KSSHP Viestintä](#)
Aihe: KSSHP:n hallitus päätti alentaa peruspääomaa 24 miljoonalla eurolla – valtuuston tekemä päätös 17.6.2022 on lainvoimainen
Päivämäärä: keskiviikko 28. joulukuuta 2022 18.11.35

Tiedote 28.12.2022

KSSHP:n hallitus päätti alentaa peruspääomaa 24 miljoonalla eurolla – valtuuston tekemä päätös 17.6.2022 on lainvoimainen

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin (KSSHP) hallitus päätti tämänpäiväisessä kokouksessaan, että sairaanhoitopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla toimeenpannaan KSSHP:n valtuuston 17.6.2022 tekemän lainvoimaisen päätöksen mukaisesti.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallitus päätti kokouksessaan 9.12.2022 pyytää peruspääoman alentamisesta lausunnon Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostolta (Kuntakilalta). Päätöstä edelsi KSSHP:n tilintarkastajan 25.11.2022 antama uusi suositus.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on 20.12.2022 käsitellyt sairaanhoitopiirin lausuntopyynnön ja päättänyt, ettei se anna asiasta uutta lausuntoa vaan lausuntopyyntöön vastataan sihteerin kirjeellä. Jaoston vastauksen mukaan lausuntopyyntö ei sisältänyt sellaisia kirjanpito-oikeudellisia seikkoja, että hyvinvointialue- ja kuntajaoston tulisi hyvän kirjanpitotavan yleiseksi ohjaamiseksi antaa uusi lausunto.

Tämän jälkeen sairaanhoitopiiri pyysi asiasta lausuntoa vielä sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta. Sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta 28.12.2022 saadun vastauksen mukaan Kuntakilan sihteeriltä saadussa kirjeessä on selkeästi kielteinen suhtautuminen peruspääoman alentamiseen. Tilintarkastaja ei kuitenkaan voi suoraan todeta, että kuntayhtymä ei voisi toimia valtuuston päätöksen mukaan, sillä peruspääoman alentaminen kuuluu valtuuston toimivaltaan. Tällaisten perustavaa laatua olevien kysymysten ratkaiseminen on oikeuskäytännössä katsottu kuuluvan kunnallisen itsehallinnon piiriin.

Mikäli peruspääomaa alennetaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaan, sillä voi olla vaikutusta tilintarkastuskertomukseen.

Hallituksen päätöksellä vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja siinä huomioidaan sairaanhoitopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto ja siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus.

Lisätietoja:

Tony Melville, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallituksen pj.
050 2464

Ystävällisin terveisin,

Tuija Melville

Viestintäpäällikkö

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

Hoitajantie 3, G7

40620 Jyväskylä

014 269 1682, 040 779 7071

tuija.melville@hyvaks.fi

www.sairaanova.fi

www.hyvaks.fi

Keski-Suomen hyvinvointialue järjestää keskisuomalaisten sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut 1.1.2023 alkaen. Olemme jatkossa osa Keski-Suomen hyvinvointialuetta. Sähköpostini on 1.1.2023 alkaen etunimi.sukunimi@hyvaks.fi. Hyvinvointialueen verkkosivujen osoite on www.hyvaks.fi.

Sairaanhoitotoiminnan talousarvion tulos

Tilikauden "normaalitoiminnan" tulostavoite on 0 euroa. Tämän lisäksi talousarvio sisältää alijäämän kattamisen keinojen vaikutukset tulokseen, yhteensä 33,8 miljoonaa euroa. Erien yhteisvaikutuksena tilikauden tulostavoite on 33,8 miljoonaa euroa.

Alijäämän kattamissuunnitelma

Vuoden 2022 talouden suunnittelun pohjana olleeseen, valtuuston hyväksymään toiminta- ja taloussuunnitelmaan vuosille 2021 – 2024 sisältyi alijäämän kattamissuunnitelma toimenpiteineen. Kuntien kanssa sovittu talouden tasapainotussuunnitelma on hyväksytty samalle ajanjaksolle. Suunnitelman mukaan kertyneet alijäämät oli tarkoitus kattaa vuoden 2024 loppuun mennessä.

Hyvinvointialueuudistusta koskeva lainsäädäntö hyväksyttiin eduskunnassa 23.6.2021. Keski-Suomen hyvinvointialue aloittaa toimintansa vuoden 2023 alusta. 1.7.2021 voimaan tullut hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö toi muutoksen alijäämien kattamisen aikatauluun. Uudistukseen liittyvän voimaanpanolain mukaan sairaanhoitopiirin jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle, käytännössä vuoden 2022 aikana.

Vaihtoehtoisia alijäämän kattamisen toteutustapoja on valmisteltu kevästä 2021 alkaen. Alijäämän kattamisen suunnitelmaa on käsitelty yhdessä jäsenkuntien kanssa syksyn 2021 aikana.

Kertyneet alijäämät on tarkoitus kattaa useamman keinon yhdistelmällä: omaisuuden myynnillä, sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisella ja tarvittaessa jäsenkuntien rahoituksella. Lisäksi alijäämien kattamissuunnitelmassa oleellista on, että vuonna 2022 sairaanhoitopiirin normaalitoiminnassa päästään tavoitteeksi asetettuun tulokseen +/- 0 euroa eikä uutta alijäämää synny. Alijäämän kattamisen keinot on pyritty suunnittelemaan siten, että ne vaurioittavat mahdollisimman vähän sairaanhoitopiirin tai sen jäsenkuntien toimintaa ja taloutta.

Keinojen yhteenlaskettu vaikutus on vuoden 2021 lopun ennakoitun kumulatiivisen alijäämän suuruinen, suunnitelmaa valmisteltaessa arviolta noin 33,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 tilinpäätösennusteeseen liittyy vielä talousarvion valmisteluvaiheessa epävarmuustekijöitä. Alijäämän kattamisen keinot toteutetaan siten, että ne riittävät kokonaisuudessaan kattamaan jo kertyneet ja vuodelta 2021 kertyvät alijäämät.

Talousarviossa on asetettu tavoitteeksi, että peruspääoman alentamisella ja omaisuuden myynnillä saavutetaan noin 17 miljoonan euron vaikutus. Jäsenkuntien maksettavaksi jäisi noin 17 miljoonaa euroa. Mikäli tarkemman toteutussuunnittelun perusteella osoittautuu, että asetetut tavoitteet eivät voi toteutua, kasvaa jäsenkunnilta laskutettava osuus vastaavasti, jotta kokonaisuutena vaikutus on kertyneen alijäämän suuruinen. Alijäämän kattamissuunnitelma on talousarviossa huomioitu varovaisuuden periaatteella siten, että muina tuloina, edellä kuvattujen keinojen yhteissummalla on huomioitu alijäämien kattaminen sen suuruisena, kuin vuoden 2021 lopun kumulatiivinen tulos näyttäisi tilinpäätösennusteen mukaan muodostuvan. Peruspääoman suunniteltu alentaminen käsitellään päätöksenteossa vuoden 2022 aikana. Peruspääoman alentaminen vaatii sairaanhoitopiirin perussopimuksen mukaisesti sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksen. Peruspääoman alentaminen tehtäisiin vuonna 2022 ja kirjattaisiin vuonna 2022 edellisten tilikausien alijäämän vähennyksenä. Näin ollen peruspääoman alentamisella ei olisi vaikutusta vuoden 2022 tulokseen. Sen toteutuessa vuoden 2022 tulostavoitetta voitaisiin vastaavasti pienentää.

Keski-Suomen hyvinvointialue

Aluevaltuusto

13.6.2023 § 50

Hyvaks/873/02.06.01.03/2023

§ 50 Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2022

Diaarinumero

Hyvaks/873/02.06.01.03/2023

Aiempi käsittely:

Aluehallitus 28.3.2023 § 98

Valmistelija(t)

Aija Suntioinen, p. 040 185 9985 ja Juha Paloneva, p. 0503363695

Selostus asiasta

Hyvinvointialueiden voimaannpanolain (Laki sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta 616/2021) mukaan sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen vuodelta 2022 allekirjoittaa aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja ja tilinpäätöksen hyväksyy aluevaltuusto.

Esitys vuoden 2022 tilinpäätökseksi ja toimintakertomukseksi on liitteenä 1.

Tilinpäätöksessä on noudatettu seuraavia periaatteita:

Kiinteä laskutus jäsenkunnilta

Vuonna 2022 jäsenkuntien laskutus hoitopalveluista perustui talousarvion mukaan määräytyneeseen kiinteään laskutukseen. Tämän vuoksi valtuuston hyväksymään sitovaan jäsenkuntalaskutuksen suuruuteen ei syntynyt poikkeamaa.

Tasevarastot

Sairaanhoitopiirissä on ollut kolme tasevarastoa, joissa on käytössä varastokirjanpito. Näitä tasevarastoja ovat keskusvarasto, lääkevarasto ja lääkintätekniiikan varasto. Varastoeroista, inventointieroista ja hävikeistä tehdyt selvitykset ovat asialistan liitteenä

- Liite 2 selvitys keskusvaraston osalta
- Liite 3 selvitys lääkevaraston osalta ja
- Liite 4 lääkintätekniiikan osalta

Erot varaston oman kirjanpidon ja kirjanpidon välillä ovat seuraavat: Keskusvaraston varastoero on 134 990,32 euroa (-28,9 % varaston arvosta). Lisätietoa liitteenä 2 olevasta varastoeroselvityksestä. Lääkevaraston varastoero on 8 891,46 euroa (-0,3 % varaston arvosta). Lisätietoa liitteenä 3 olevasta varastoeroselvityksestä. Lääkintätekniiikan varastoero on 12 934,10 euroa (988,1 % varaston arvosta). Lisätietoa liitteenä 4 olevasta varastoeroselvityksestä.

Sekä keskusvarasto että lääkevarasto ovat jatkuvan inventoinnin kohteena. Lääkintäteknikassa varaston käyttöönotto on aloitettu vuoden 2021 aikana. Vuoden 2022 aikana on päätetty luopua D365 teknologiasta ja varaston kehittäminen on pysähtynyt. Uuden lääkitätekniikan varastojärjestelmän hankintaprosessi on käynnissä. Kaikissa varastoissa on tehty inventointi vuoden 2022 lopussa. Varastontarkastus on tehty vuosittain ja yhteistyökokouksia varastokirjanpitojen laadun parantamiseksi on pidetty. Vuoden 2022 aikana tehtyjen varastontarkastusten tarkastuskertomus on nähtävänä hallituksen kokouksessa.

Luottotappiot

Kirjanpitolain mukaan tilinpäätöksessä on varauduttava varovaisuuden periaatteen mukaan saamisiin ja vastuisiin. Saamiset on kirjattava siten, että vain varmat saatavat ovat saamia.

Vuoden 2022 aikana saatavia on talousjohtajan päätöksellä, varovaisuuden periaatteen mukaisesti, kirjattu luottotappioiden kuluksi 0,5 M€. Seututerveyskeskuksen osalta talous- ja hallintopäällikön päätöksellä, varovaisuuden periaatteen mukaisesti, on kirjattu luottotappioiden kuluksi 0,1 M€. Liitteinä 5, 6 ja 7 ovat esitykset ja päätös poistetuista saatavista, jotka on kirjattu kuluksi.

Asiakasmaksusaatavien luottotappiot on kirjattu vuosittain sairaanhoitopiiriin käyttämän perintätoimiston Intrum Justitian luottotappioesitysten sekä ulosoton varattomaksi todettujen saatavien perusteella. Muiden saatavien osalta arviointi luottotappioksi kirjattavista saatavista tehdään sairaanhoitopiiriin talouden palveluissa.

Keskimääräisen poistettavan saatavan määrä on 59 euroa (vuonna 2021 52 euroa). Kuluksi kirjaaminen ei merkitse sitä, että saatavien perinnästä luovuttaisiin. Poistetut asiakasmaksusaatavat on siirretty perintätoimistolle jatkoperintään.

Pakollisten varausten muutokset

Kirjanpitolain varovaisuuden periaatteen mukaan vastuut on kirjattava realistisesti tulevaisuudessa odotettavien vastuiden mukaisesti. Kirjanpitolain mukaisesti tilikauteen kohdistuva varauksen muutos on kirjattava kuluksi. Mikäli varaus muuttuu, niin siitä aiheutuu tulosvaikutteinen kulukirjaus.

1. Potilasvakuutus

Potilasvakuutuksen vastuun määrittely tapahtuu Potilasvakuutuskeskuksen yksipuolisella ilmoituksella vakuutusnottajalle. Tilinpäätös on valmisteltu Potilasvakuutuskeskuksen antaman tiedon (4.1.2023) perusteella. Valmistelussa on myös otettu huomioon vuoden 2021 alussa voimaan tullut potilasvakuutuslaki. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut lausunnon (122/2020) potilasvakuutuslain muutoksesta sairaanhoitopiirien tilinpäätöksiin ja tilinpäätös on valmisteltu kuntajaoston lausunnon mukaisesti. Lausunnon mukaan ennen 1.1.2021 syntyneet Potilasvakuutuskeskuksen hallinnoimat täysomavastuiset vakuutusvastuut esitetään tilinpäätöksessä kuntajaoston lausunnon 108/2015 mukaisesti niin kauan kuin vastuita on jäljellä.

Sairaanhoitopiiriin potilasvahinkovastuu 31.12.2022 on yhteensä 20,5 M€. Pakollisen varauksen osuus vastuusta on 18,9 M€. Pakolliseen varaukseen kirjattava osuus vastuun muutoksesta on 2,6 M€. Siirtovelkoihin kirjataan vuonna 2022 maksettava osuus korvauksista, 1,5 M€. Lisäksi siirtovelkoihin kirjataan vakuutusmaksun vuoden 2022 tasausmaksut, jotka veloitetaan vuonna 2023. Tasausmaksun arvo on -24 785 € ja se kirjataan siirtovelan vähennykseksi.

Sairaanhoitopiirin potilasvakuutukseen liittyvä vastuu koostuu kokonaisuudessaan seuraavista osista:

- Ilmoitettujen vahinkojen varaukset vuosilta 1987-2022, yhteensä 15,7 M€, joka on 5,7 M€ isompi kuin 2021.
- Ilmoittamattomien vahinkojen varaukset 3,4 M€, joka on 3 M€ pienempi kuin 2021.
- Vahinkojen selvittelyvaraus 1,0 M€, joka on 0,1 M€ pienempi kuin 2021.
- Varmuuslisä 0,4 M€, joka on 0,05 M€ pienempi kuin 2021.

2. Muut merkittävät vastuut

Potilasvakuutusvastuuseen liittyvän pakollisen varauksen lisäksi toinen pakollinen varaus liittyy lomapalkkavelkaan.

Sairaanhoitopiirin lomapalkkavelka yhteensä on 32,4 M€. Tilinpäätöksessä esitetään tulosvaikutteisesti lomapalkkavelan muutos. Lomapalkkavelkaan sisältyy myös työntekijöiden oikeus lomarahaan. Yhteensä lomapalkkavelan muutos on 0,5 M€, muutokseen vaikuttavat myös muut tekijät kuin lomarahaoikeus. Lomapalkkavelan muutoksen osuus sairaanhoitotoiminnan osalta on 0,5 M€.

Johdannaisopimukset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tilikauden tulos ja alijäämän kattamissuunnitelma

1.7.2021 voimaan tulleen hyvinvointialuelainsäädännön myötä alijäämän kattamisen aikataulu muuttui siten, että sairaanhoitopiirin alijäämien tulee olla katettuna vuoden 2022 lopussa, ennen toiminnan siirtoa hyvinvointialueelle.

Valtuuston 10.12.2021 hyväksymässä vuoden 2022 talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa kertyneet alijäämät oli tarkoitus kattaa useamman keinon yhdistelmällä: omaisuuden myynnillä, sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisella ja tarvittaessa jäsenkuntien rahoituksella. Tavoitteeksi asetettiin, että peruspääoman alentamisella ja omaisuuden myynnillä saavutetaan noin 17 miljoonan euron vaikutus. Jäsenkuntien maksettavaksi jäisi noin 17 miljoonaa euroa. Mikäli tarkemman toteutussuunnittelun perusteella osoittautuu, että asetetut tavoitteet eivät voi toteutua, kasvaa jäsenkunnilta laskutettava osuus vastaavasti, jotta kokonaisuutena vaikutus on kertyneen alijäämän suuruinen. Lisäksi tavoitteena oli, että vuonna 2022 sairaanhoitopiirin normaalitoiminnassa ei synny uutta alijäämää.

Sairaanhoitopiirin valtuusto päätti peruspääoman alentamisesta kokouksessaan 17.6.2022. Valtuuston päätös on lainvoimainen. Valtuusto päätti, että peruspääomaa alennetaan 24 miljoonalla eurolla. Päätöksen mukaan peruspääoman alentaminen tehdään vuonna 2022 ja kirjataan vuonna 2022 edellisten tilikausien alijäämän vähennyksenä. Ennen päätöstä peruspääoman alentamisesta vuoropuhelua käytiin sekä jäsenkuntien että sairaanhoitopiirin tilintarkastajan kanssa.

Alkuperäinen alijäämän kattamissuunnitelma 33,8 M€ perustui vuoden 2021 tilinpäätösennusteen mukaiseen kumulatiivisen alijäämän määrään. Vuoden 2021 tulos oli kuitenkin ennakoitua vahvemmin alijääminen ja kertynyttä alijäämää jäi katettavaksi vuoden 2022 aikana 40,95 M€. Alijäämän kattamissuunnitelmaa päivitettiin valtuustossa 23.9.2022 siten, että koko tilinpäätöksen 2021 kumulatiivinen alijäämä saadaan katettua. Päivitetyn suunnitelman mukaan kertynyt kumulatiivinen

alijäämä katetaan alentamalla peruspääomaa 24 M eurolla ja lisäksi jäsenkuntien katettavaksi alijäämästä jää 16,95 M €.

Koska vuoden 2022 tilinpäätösennusteen perusteella näytti, että myös vuodelta 2022 syntyisi suunnitelmasta poiketen uutta alijäämää, 23.9.2022 sairaanhoitopiirin valtuusto hyväksyi vuoden 2022 muutetun talousarvion ja siitä johtuvat toimenpiteet.

Valtuuston päätöksen mukaisesti alijäämän kattamiseksi tarvittava erillislaskutus jäsenkunnilta toteutetaan kahdessa erässä:

- 1) Erillinen laskutuserä 16,95 milj. euroa vuoden 2021 loppuun mennessä kertyneiden alijäämien kattamisesta syksyllä
- 2) Toinen erillinen laskutuserä vuoden 2022 alijäämästä. Erän lopullinen suuruus täsmätään tilinpäätösvaiheessa (jotta kumulatiivinen tulos täsmälleen +/-0).

Kokouksessaan 25.11.2022 sairaanhoitopiirin tarkastuslautakunta käsitteli tilintarkastajan väliraportin. Raporttiin sisältyi uusi suositus, jonka mukaan peruspääoman alentamisesta tulisi pyytää lausunto Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja Kuntajaostolta (Kuntakila). Sairaanhoitopiiri pyysi lausuntoa Kuntakilalta hallituksen 9.12.2022 tekemän päätöksen mukaisesti.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto käsitteli 20.12.2022 sairaanhoitopiirin lausuntopyynnön ja päätti, ettei se anna asiasta uutta lausuntoa vaan lausuntopyyntöön vastataan sihteerin kirjeellä. Jaoston vastauksen mukaan lausuntopyyntö ei sisältänyt sellaisia kirjanpito-oikeudellisia seikkoja, että hyvinvointialue- ja kuntajaoston tulisi hyvän kirjanpitotavan yleiseksi ohjaamiseksi antaa uusi lausunto.

Tämän jälkeen sairaanhoitopiiri pyysi asiasta lausuntoa vielä sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta. Sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta 28.12.2022 saadun vastauksen mukaan Kuntakilan sihteeriltä saadussa kirjeessä on selkeästi kielteinen suhtautuminen peruspääoman alentamiseen. Tilintarkastaja ei kuitenkaan voi suoraan todeta, että kuntayhtymä ei voisi toimia valtuuston päätöksen mukaan, sillä peruspääoman alentaminen kuuluu valtuuston toimivaltaan. Tällaisten perustavaa laatua olevien kysymysten ratkaiseminen on oikeuskäytännössä katsottu kuuluvan kunnallisen itsehallinnon piiriin. Mikäli peruspääomaa alennetaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaan, sillä voi olla vaikutusta tilintarkastuskertomukseen.

Sairaanhoitopiirin hallitus päätti 28.12.2022, että vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja siinä huomioidaan sairaanhoitopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto ja siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus.

Tilinpäätöksen valmisteluvaiheessa maaliskuussa 2023 sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos sairaanhoitopiirin alijäämää katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassa olevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi. Tämän johdosta aluehallitus on velvollinen hyvinvointialuelain 101 §:n mukaan jättämään panematta täytäntöön sairaanhoitopiirin valtuuston 17.6.2022 tekemän lainvoimaisen päätöksen peruspääoman alentamisesta. Aluehallituksen tehtävästä on säädökset laissa hyvinvointialueista (§ 101), jotka ovat sisällöltään vastaavat kuin kuntalain 96 §:ssä. Näiden pykälien perusteella hallitus on velvollinen asian valmistelun yhteydessä huomioimaan osana tilinpäätöksen laatimista ja asian valmistelua Kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaoston lausunnon 127 ja jättämään täytäntöön panematta voimassa olevien säädösten vastaisen päätöksen, vaikka päätös olisi jo lainvoimainen.

Tilinpäätös on valmisteltu tilintarkastajan suosituksen mukaisesti siitä huolimatta, että menettely on erilainen kuin valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaan. Vuoden 2022 kirjanpidossa tehty peruspääoman alentaminen 24 miljoonaa euroa peruttiin ja sairaanhoitopiiriin jäsenkunnilta laskutettiin vastaavasti 24 miljoonaa euroa erillislaskutuksena.

Sairaanhoitopiiriin tilinpäätöksessä yhdistellään liikelaitoksen tilinpäätös. Liikelaitos Seututerveyskeskuksen tulostavoite oli valtuuston 10.12.2021 hyväksymässä talousarviossa 0 €. Tämä tulostavoite toteutuu. Tilinpäätöksen yhteydessä tehtävällä sopijakuntien vuoden 2022 hoitopalvelujen tasauslaskutuksella varmistetaan, ettei liikelaitokseen synny myöskään tilikaudella uutta ali- tai ylijäämää.

Seututerveyskeskuksen tulos esitetään kirjattavaksi Liikelaitos Seututerveyskeskuksen taseen omaan pääomaan.

Tilinpäätös

Valtuustolle esitettävä kuntayhtymän tilinpäätös sisältää sairaanhoitotoiminnan sekä liikelaitos Seututerveyskeskuksen. Seututerveyskeskuksen osuus on noin 10 % kuntayhtymän toimintatuloista ja -menoista.

Vuodesta 2022 ei ole tehty konsernitilinpäätöstä, koska konserniin kuuluvien CeFiCT Oy:n ja Sairaala Novan säätiön yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Kuntayhtymän vuoden 2022 tulos on 40 m€. Valtuuston 10.12.2021 hyväksymässä talousarviossa ilman alijäämän kattamisen vaikutusta kuntayhtymän ja sairaanhoitotoiminnan tulostavoite vuodelle 2022 oli +/- 0 euroa, alijäämän kattamisen kera 33,8 m€. Valtuuston 9.12.2022 hyväksymän talousarvion tulostavoite oli 16 m€ Sairaanhoitotoiminnan tulos on 40 m€ ja Seututerveyskeskuksen tulos 0 €. Sairaanhoitotoiminnan tulokseen vaikuttaa edellä kuvattu muutos peruspääoman käsittelyssä.

Toiminnan menot ylittivät 10.12.2021 hyväksytyssä talousarviossa asetetun tavoitteen 60,4 miljoonalla eurolla (+15,4 %) ja 9.12.2022 hyväksytyyn talousarvion 19,8 miljoonalla eurolla (4,6%). Tästä koronan vaikutusta oli 5,6 M€ sairaanhoitotoiminnassa ja 2,7 M€ Liikelaitos Seututerveyskeskuksessa. Sairaanhoitotoiminnassa toiminnan menot olivat 10.12.2021 hyväksytyyn talousarvioon verrattuna 55,4 M€ (15,5 %) suuremmat ja 9.12.2022 hyväksytyyn talousarvioon nähden 13,0 m€ (3,2%) suuremmat. Menojen kasvu edellisestä vuodesta oli +7,1%.

Talousarviota parempana toteutuivat osinkotuotot, joita toteutui suunniteltua enemmän ja korkokulut, joita toteutui suunniteltua vähemmän. Lisäksi satunnaisia tuottoja toteutui 2,4 M€ Fimlabin osakkeiden myyntivoitosta ja kiinteistöverojen palautusta vuosilta 2019-2021 6,4 M€. Hallitus päätti 22.6.2022 luopua Sairaala Novan toiminnanohjausjärjestelmän toteutuksessa käytetystä D365/DHR teknologiasta. Tästä päätöksestä seuranneen alaskirjauksen myötä poistot toteutuivat suunniteltua suurempana.

Toiminnan tulot ylittivät etenkin suunniteltua suuremman alijäämän kattamiseen liittyvän erillislaskutuksen vuoksi 10.12.2021 hyväksytyyn talousarvion 63,8 miljoonalla eurolla (+13,9%) ja 9.12.2022 hyväksytyyn talousarvion 42,5 miljoonalla eurolla (8,9%). Tästä koronan vaikutusta on 2,2 M€ sairaanhoitotoiminnassa ja 2,7 M€ Liikelaitos Seututerveyskeskuksessa. Sairaanhoitotoiminnassa tulot poikkesivat 10.12.2021 hyväksytyyn talousarvion 58,7 miljoonalla eurolla (+14,0%) ja 9.12.2022 hyväksytyyn talousarvion 35,6 miljoonalla eurolla (8,0%). Liikelaitos Seututerveyskeskuksen liikevaihto ylitti talousarvion 0,9 M€ (+2,1 %), mikä johtui etenkin sopijakuntien hoitopalvelujen tasauslaskutuksesta. Hoitopalvelujen tulot jäsenkunnilta

toteutuivat talousarvion mukaisina sairaanhoitotoiminnassa, sillä jäsenkuntien laskutus perustui talousarvion mukaiseen kiinteään laskutukseen. Tulojen osalta oli tavoitteena lisätä merkittävästi muille kuin jäsenkunta-asiakkaille suunnattua hoitopalvelujen myyntiä, mutta siinä ei onnistuttu tavoitteen mukaisesti. Myös asiakasmaksut toteutuivat talousarviossa suunniteltua pienempänä.

Vuonna 2022 investointimenoja toteutui yhteensä 6,6 M€. Talousarvioon verrattuna poikkeama on -1,9 M€ ja tämän taustalla on etenkin kaksi asiaa. Investointi Rakennus 45, F1, F2 toteutui 1,3 M€ ja investointi Novan muutostyöt 0,4 M€ pienempänä kuin talousarvio. Kukkulan kaupan toinen vaihe ei toteutunut, joten investointitulot (3,2M€) toteutuivat 4,8 M€ pienempänä kuin talousarvio.

Jäsenkuntien laskutus sairaanhoitopiirin tuottamista hoitopalveluista toteutui talousarvion mukaisena sairaanhoitotoiminnassa, sillä jäsenkuntien laskutus perustui talousarvion mukaiseen kiinteään laskutukseen. Liikelaitos Seututerveyskeskuksen hoitopalvelujen tulot sopijakunnilta ylittivät talousarvion hoitopalvelujen tasauslaskutuksen vuoksi.

Hoitopalvelujen lisäksi jäsenkuntia on laskutettu myös muista, erillisiin sopimuksiin perustuvista palveluista. Pääosin palvelut ovat toteutuneet talousarvion mukaisina. Koronan takia päivystyksen neuvontapuhelut toteutuivat talousarviota suurempana (maakunnallinen koronaluuri-palvelu). Talousarviossa ei myöskään ollut varauduttu valtionavustushaun logiikkaan, jossa sairaanhoitopiirin jäsenkuntien kanssa sovitusti kunnat hakivat ns. toimintokohtaisia avustuksia myös sairaanhoitopiirin puolesta ja sairaanhoitopiiri laskutti vastaavat sairaanhoitopiirille aiheutuneet kustannukset kunnilta.

Vuodelle 2022 oli asetettu valtuustoon nähden sitovia, strategiasta johdettuja toiminnan tavoitteita, joissa tavoitetasot saavutettiin osittain.

Tavoitteet koskivat seuraavia osa-alueita:

- Erinomainen asiakaskokemus
- Hyvä kohtelu
- Elektiivisen toiminnan sujuvuus
- Kiireellisen toiminnan tehokkuus
- Laadukas ja turvallinen toiminta
- Erinomainen työpaikka
- Erinomainen johtaminen
- Työhyvinvointi
- Vetovoimaisuus

Tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyy valtuuston hyväksymien sitovuustasojen toteumatiedot soveltuvien osien lisäksi palvelualueittain.

Jäsenkunnille toimitettiin päivitetty tilinpäätösennuste 10.2.2023. Jäsenkuntien käyttöön toimitettiin tilinpäätöksen ennakkotietoja tarkemmin 24.2.2023. Korjatut tilinpäätöstiedot toimitettiin jäsenkuntiin 16.3.2023.

Tilinpäätös käsitellään aluehallituksen maaliskuun kokouksessa. Tämän jälkeen tilinpäätöstä käsittelevät tilintarkastaja ja tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunta esittää arviointikertomuksen aluevaltuustolle ja aluevaltuusto käsittelee tilinpäätöksen 13.6.2023.

Toimivalta asiassa

Hyvinvointialue- johtajan ehdotus

Aluehallitus päättää

- 1) merkitä tiedoksi liitteenä 2 olevan materiaalitoimen johtaja Miia Paatolan selvityksen keskusvaraston arvoista ja hyväksyä varastoeron 134 990,32 euroa.
- 2) merkitä tiedoksi liitteenä 3 olevan sairaala-apteekkari Kirsi Juurisen selvityksen sairaala-apteekin varastoeroista ja hyväksyä varastoeron yhteensä 8 891,46 euroa.
- 3) merkitä tiedoksi liitteenä 4 olevan huoltopäällikkö Pasi Luoman selvityksen lääkintätekniiikan varastoeroista ja hyväksyä varastoeron yhteensä 12 934,10 euroa.
- 4) merkitä tiedoksi liitteenä 5 ja 6 olevat esitykset luottotappioista ja liitteenä 7 olevan talousjohtaja Aija Suntioisen päätöksen saatavien kirjaamisesta luottotappioiksi.
- 5) , että potilasvakuutusmaksuihin liittyvä pakollisen varauksen muutos on 2 624 600 euroa
- 6) merkitä tiedoksi saamansa selvityksen lomapalkkavelan muutoksen ja vastuiden muutosten vaikutuksesta tilikauden tulokseen
- 7) hyväksyä hallitukseen nähden sitovien talousarviomäärärahojen poikkeamat.
- 8) jättää panematta täytäntöön kuntayhtymävaltuuston kesäkuisen päätöksen peruspääoman alentamisesta ja saattaa asian aluevaltuuston käsiteltäväksi
- 9) hyväksyä ja allekirjoittaa liitteenä 1 olevan Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätöksen vuodelta 2022 ja antaa sen tilintarkastajan tarkastettavaksi.
- 10) esittää aluevaltuustolle, että kuntayhtymän tilikauden ylijäämä 40 045 024,00 kirjataan taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämäksi.
- 11) esittää aluevaltuustolle, että tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä aluevaltuusto hyväksyy selostusosassa esitetyt poikkeamat aluevaltuustoon nähden sitoviin tavoitteisiin.
- 12) hyväksyä, että liikelaitos Seututerveyskeskuksen tulos kirjataan liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Asian kokouskäsitely:

Ennen asian käsittelyä Markku Puro, Kaisa Garedew, Kari Kiiskinen, Mervi Hovikoski ja Janne Luoma-aho ilmoittivat esteellisyydestä ja poistuivat kokouksesta. Markku Puron varajäsen Jorma Poti ja Kaisa Garedewin varajäsen Jukka Haaparanta osallistuivat kokoukseen.

Keskustelun aikana Lotta Ahola esitti Jorma Potin kannattamana seuraavat muutokset:

- kohta 8, esittelijän teksti poistetaan ja korvataan seuraavasti: Aluehallitus päättää hakea Keski-Suomen sairaanhoitopiirin 17.6.2022 valtuuston lainvoimaisen päätöksen purkua.
- kohta 9, esittelijän teksti poistetaan ja korvataan seuraavasti: Aluehallitus ei hyväksy liitteenä 1 olevaa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä vuodelta 2022.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosehdotus ja tulee suorittaa äänestys. Äänestystavaksi puheenjohtaja ehdotti nimenhuutoäänestystä, pohjaehdotusta kannattavat äänestävät "JAA", muutosehdotusta kannattavat äänestävät "EI". Menettely hyväksyttiin.

Äänestyksen päätyttyä puheenjohtaja totesi, että äänin 9-2 pohjaehdotus hyväksyttiin. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Aluehallitus päätti

- 1) merkitä tiedoksi liitteenä 2 olevan materiaalitoimen johtaja Miia Paatolan selvityksen keskusvaraston varastoerosta ja hyväksyä varastoeron 134 990,32 euroa.
- 2) merkitä tiedoksi liitteenä 3 olevan sairaala-apteekkari Kirsi Juurisen selvityksen sairaala-apteekin varastoeroista ja hyväksyä varastoeron yhteensä 8 891,46 euroa.
- 3) merkitä tiedoksi liitteenä 4 olevan huoltopäällikkö Pasi Luoman selvityksen lääkintätekniiikan varastoeroista ja hyväksyä varastoeron yhteensä 12 934,10 euroa.
- 4) merkitä tiedoksi liitteenä 5 ja 6 olevat esitykset luottotappioista ja liitteenä 7 olevan talousjohtaja Aija Suntioisen päätöksen saatavien kirjaamisesta luottotappioiksi.
- 5) että potilasvakuutusmaksuihin liittyvä pakollisen varauksen muutos on 2 624 600 euroa
- 6) merkitä tiedoksi saamansa selvityksen lomapalkkavelan muutoksen ja vastuiden muutosten vaikutuksesta tilikauden tulokseen
- 7) hyväksyä hallitukseen nähden sitovien talousarviomäärärahojen poikkeamat.
- 8) jättää panematta täytäntöön kuntayhtymävaltuuston 17.6.2022 päätöksen peruspääoman alentamisesta ja saattaa asian aluevaltuuston käsiteltäväksi
- 9) hyväksyä ja allekirjoittaa liitteenä 1 olevan Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätöksen vuodelta 2022 ja antaa sen tilintarkastajan tarkastettavaksi.
- 10) esittää aluevaltuustolle, että kuntayhtymän tilikauden ylijäämä 40 045 024,00 kirjataan taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämäksi.
- 11) esittää aluevaltuustolle, että tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä aluevaltuusto hyväksyy selostusosassa esitetyt poikkeamat aluevaltuustoon nähden sitoviin tavoitteisiin.
- 12) hyväksyä, että liikelaitos Seututerveyskeskuksen tulos kirjataan liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Kokoustauko pidettiin klo 16.44-17.00.

Jorma Poti ja Jukka Haaparanta poistuivat kokouksesta päätöksenteon jälkeen klo 17.25.

Markku Puro, Kaisa Garedew, Mervi Hovikoski, Kari Kiiskinen ja Janne Luoma-aho palasivat kokoukseen.

Tarkastuslautakunta 1.6.2023 § 64

Valmistelija(t)

Selostus asiasta

Toimivalta asiassa

Puheenjohtajan ehdotus

Tarkastuslautakunta saattaa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastuskertomuksen 2022 aluevaltuustolle tiedoksi ja päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätöksen ja
2. myöntää Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 13.6.2023 § 50

Päätös ehdotus

Aluevaltuusto päättää

- 1) merkitä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilintarkastuskertomuksen 2022 tiedoksi
- 2) hyväksyä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätöksen ja
- 3) myöntää Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.-31.12.2022.

Asian kokouskäsittely:

Terhi Simonen-Jokinen ehdotti päätösehdotukseen kohtaan 2 seuraavaa muutosta:

Aluevaltuusto ei hyväksy liitteenä 1 olevaa Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä vuodelta 2022. Aluevaltuusto edellyttää, että aluehallitus valmistelee asian uudestaan ja hakee Keski-Suomen sairaanhoitopiirin 17.6.2022 valtuuston lainvoimaisen päätöksen purkua.

Emilia Koikkalainen kannatti ehdotusta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosesitys ja tulee suorittaa äänestys.

Äänestystavaksi sovittiin nimenhuutoäänestys. Pohjaehdotusta kannattavat äänestävät "JAA" ja muutosehdotusta kannattavat äänestävät "EI".

Äänestystulos oli 43 JAA, 12 EI ja 10 tyhjää, äänestysluettelo liitteenä.

Päätös

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että äänin 43 JAA, 12 EI ja 10 tyhjää aluevaltuusto päätti hyväksyä päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite: KSSHP Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022

Liite: KSSHP Tilintarkastuskertomus 2022

Liite: Äänestysluettelo aluevaltuusto 13.6.2023 § 50

Liite: Muutosesitys Simonen-Jokinen Terhi

Lähtettäjä: [Viikki-Hänninen, Elina](#)
Vastaanottaja: [Mäkinen, Matti](#)
Aihe: VL: Kuntakirje 24.2.2023: Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä
Päivämäärä: tiistai 7. maaliskuuta 2023 13.52.23
Liitteet: [image001.png](#)
[Liite 3 2 RAHOITUSLASKELMA 2022 ennakkotieto 6.3.2022.pdf](#)
[Liite 4 4 Tilinpäätöksen liitetiedot 2022 ennakkotieto päivitetty 6.3.2022.pdf](#)

Tämä menee mielenkiintoiseksi

Lähtettäjä: Äijö Jaana <jaana.aijo@ksshp.fi>

Lähetetty: tiistai 7. maaliskuuta 2023 12.06

Vastaanottaja: Talousosasto <talousosasto@ksshp.fi>; Viikki-Hänninen, Elina <elina.viikki-hanninen@hankasalmi.fi>; Kapanen, Henna <henna.kapanen@hankasalmi.fi>; Rauhala Anu <anu.rauhala@monetra.fi>; jukka.ojalainen@jyvaskyla.fi; Mikkola Taija <taija.mikkola@monetra.fi>; markku.rautiainen@kannonkoski.fi; ritva.vallinkoski@monetra.fi; Sorri Riitta <riitta.sorri@karstula.fi>; Kanervio Pekka <pekka.kanervio@karstula.fi>; Jaakkola Jari <jari.jaakkola@keuruu.fi>; sari.karhu@keuruu.fi; Pajari Noora <noora.pajari@keuruu.fi>; Ekman Maija <maija.ekman@keuruu.fi>; marja.lehtonen <marja.lehtonen@kinnula.fi>; sanna.lehto@monetra.fi; Hakkarainen Päivi <paivi.hakkarainen@kivijarvi.fi>; janne.makinen@kivijarvi.fi; Helppikangas Pekka <pekka.helppikangas@kivijarvi.fi>; Eija Lahti <eija.lahti@konnevesi.fi>; heli.nieminen@kyyjarvi.fi; tiina.pelkonen <tiina.pelkonen@kyyjarvi.fi>; Ahoniemi Mirja <mirja.ahoniemi@hyvaks.fi>; Eero Raittila <eero.raittila@laukaa.fi>; Anne Toikka <Anne.Toikka@laukaa.fi>; Hytönen Sari <sari.hytonen@hyvaks.fi>; Salla Pakarinen <salla.pakarinen@laukaa.fi>; teija.autio@monetra.fi; luhanka@luhanka.fi; Järvensivu Katja <katja.jarvensivu@multia.fi>; Kaistinen Jukka <jukka.kaistinen@muurame.fi>; tuomas.impivaara@muurame.fi; merja.niskanen@muurame.fi; henna.breilin@petajavesi.fi; tarja.kervinen@petajavesi.fi; Käsmä Ari-Jukka <ari-jukka.kasma@pihtipudas.fi>; Mari Paananen <mari.paananen@pihtipudas.fi>; Kristiansson Merja <merja.kristiansson@saarijarvi.fi>; kirjanpito@saarijarvi.fi; Tuononen Maarit <maarit.tuononen@saarijarvi.fi>; Salokivi Marita <marita.salokivi@saarijarvi.fi>; Henna Breilin <henna.breilin@toivakka.fi>; Pasi Lievonen <pasi.lievonen@uurainen.fi>; juha.valkama@uurainen.fi; Käsmä Ari-Jukka <ari-jukka.kasma@pihtipudas.fi>; Mari Paananen <mari.paananen@pihtipudas.fi>; Tapani Hämäläinen <tapani.hamalainen@aanekoski.fi>; tanja.tuominiemi@aanekoski.fi; Ulla Strandman <ulla.strandman@aanekoski.fi>; tiina.pasanen@aanekoski.fi; laura.oksanen@aanekoski.fi

Kopio: Paloneva Juha <juha.paloneva@ksshp.fi>; Suntioinen Aija <aija.suntioinen@ksshp.fi>

Aihe: VS: Kuntakirje 24.2.2023: Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Hei,

Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisäätöisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaantulon kanssa. Neuvottelun jälkeen sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta on vielä pyydetty kannanottoa ennen aluehallituksen tilinpäätöskäsittelyä siihen, onko menettelytapa ristiriidassa voimassa olevien säädösten kanssa niin, että sitä tulisi korjata vai voidaanko näin valmisteltu tilinpäätös hyväksyä ja allekirjoittaa. Toimitamme asiasta lisätietoa kun saamme.

Päivitimme investointien rahoitusosuustietoa, jonka vuoksi rahoituslaskelma ja investointien

liitetieto on päivitetty. Pari muuta pienempää muutosta myös liitetietoihin. Tässä päivitettyt tiedot.

Ystävällisin terveisin,

Jaana Äijö
Maksuliikepäälikkö
Keski-Suomen hyvinvointialue
Hoitajantie 3, B4,
40620 JYVÄSKYLÄ
p. +358 40 185 9981
jaana.aijo@hyvaks.fi

www.hyvaks.fi

Hyvinvointi. Terveys. Turvallisuus.

Seuraa meitä somessa:

Facebook: [@hyvinvointialueks](https://www.facebook.com/hyvinvointialueks)

Twitter: [@hyvaks](https://twitter.com/hyvaks)

Instagram: [@hyvinvointialueks](https://www.instagram.com/hyvinvointialueks)

#hyvaks #hyvinvointialueks #hyväarkikaikille

Lähtettäjä: Äijö Jaana

Lähetetty: keskiviikko 1. maaliskuuta 2023 16:28

pihe: VS: Kuntakirje 24.2.2023: Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Hei,

Aiemmin lähettämässämme oman pääoman liitetiedossa nro 25, on ollut virhe peruspääoman jakautumisessa kunnille. Tässä päivitetty liite oikeilla jako-osuuksilla.

Pahoittelemme virhettä ja teille mahdollisesti aiheutunutta lisätyötä.

Ystävällisin terveisin,

Jaana Äijö
Maksuliikepäälikkö
Keski-Suomen hyvinvointialue
Hoitajantie 3, B4,
40620 JYVÄSKYLÄ
p. +358 40 185 9981
jaana.aijo@hyvaks.fi

www.hyvaks.fi

Hyvinvointi. Terveys. Turvallisuus.

Seuraa meitä somessa:

Facebook: [@hyvinvointialueks](#)

Twitter: [@hyvaks](#)

Instagram: [@hyvinvointialueks](#)

#hyvaks #hyvinvointialueks #hyväarkikaikille

Lähtettäjä: Äijö Jaana

Lähetetty: tiistai 28. helmikuuta 2023 9:34

Aihe: VS: Kuntakirje 24.2.2023: Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Hei,

Rahoituslaskelmassa pe 24.2. ollut ero on selvinnyt. Tässä päivitetty rahoituslaskelma. Liitetieto 19 on myös päivitetty.

Ystävällisin terveisin,

Jaana Äijö

Maksuliikepäällikkö

Keski-Suomen hyvinvointialue

Hoitajantie 3, B4,

40620 JYVÄSKYLÄ

p. +358 40 185 9981

jaana.ajjo@hyvaks.fi

www.hyvaks.fi

Hyvinvointi. Terveys. Turvallisuus.

Seuraa meitä somessa:

Facebook: [@hyvinvointialueks](#)

Twitter: [@hyvaks](#)

Instagram: [@hyvinvointialueks](#)

#hyvaks #hyvinvointialueks #hyväarkikaikille

Lähtettäjä: Talousosasto <talousosasto@ksshp.fi>

Lähetetty: perjantai 24. helmikuuta 2023 14:57

Vastaanottaja: Viikki-Hänninen, Elina <elina.viikki-hanninen@hankasalmi.fi>; henna.kapanen@hankasalmi.fi; Rauhala Anu <anu.rauhala@monetra.fi>; jukka.ojalainen@jyvaskyla.fi; Mikkola Taija <taija.mikkola@monetra.fi>; markku.rautiainen@kannonkoski.fi; ritva.vallinkoski@monetra.fi; Sorri Riitta <riitta.sorri@karstula.fi>; Kanervio Pekka <pekka.kanervio@karstula.fi>; Jaakkola Jari <jari.jaakkola@keuruu.fi>; sari.karhu@keuruu.fi; Pajari Noora <noora.pajari@keuruu.fi>; Ekman Maija <majja.ekman@keuruu.fi>; marja.lehtonen <marja.lehtonen@kinnula.fi>; sanna.lehto@monetra.fi; Hakkarainen Päivi <paivi.hakkarainen@kivijarvi.fi>; janne.makinen@kivijarvi.fi; Helppikangas Pekka <pekka.helppikangas@kivijarvi.fi>; Eija Lahti <eija.lahti@konnevesi.fi>; heli.nieminen@kyyjarvi.fi; tiina.pelkonen <tiina.pelkonen@kyyjarvi.fi>; Ahoniemi Mirja <mirja.ahoniemi@hyvaks.fi>; Eero Raittila <eero.raittila@laukaa.fi>; Anne Toikka <Anne.Toikka@laukaa.fi>; Hytönen Sari <sari.hytonen@hyvaks.fi>; Salla Pakarinen <salla.pakarinen@laukaa.fi>; teija.autio@monetra.fi; luhanka@luhanka.fi; Järvensivu Katja <katja.jarvensivu@multia.fi>; Kaistinen Jukka <jukka.kaistinen@muurame.fi>; tuomas.impivaara@muurame.fi; merja.niskanen@muurame.fi; henna.breilin@petajavesi.fi; tarja.kervinen@petajavesi.fi; Käsmä Ari-Jukka <ari-jukka.kasma@pihtipudas.fi>; Mari Paananen <mari.paananen@pihtipudas.fi>; Kristiansson Merja <merja.kristiansson@saarijarvi.fi>; kirjanpito@saarijarvi.fi; Tuononen Maarit <maarit.tuononen@saarijarvi.fi>; Salokivi Marita <marita.salokivi@saarijarvi.fi>; Henna Breilin <henna.breilin@toivakka.fi>; Pasi Lievonen <pasi.lievonen@uurainen.fi>; juha.valkama@uurainen.fi; Käsmä Ari-Jukka <ari-jukka.kasma@pihtipudas.fi>; Mari Paananen <mari.paananen@pihtipudas.fi>; Tapani Hämäläinen <tapani.hamalainen@aanekoski.fi>; tanja.tuominiemi@aanekoski.fi; Ulla Strandman <ulla.strandman@aanekoski.fi>; tiina.pasanen@aanekoski.fi; laura.oksanen@aanekoski.fi
Kopio: Paloneva Juha <juha.paloneva@ksshp.fi>; Suntioinen Aija <aija.suntioinen@ksshp.fi>; Äijö Jaana <jaana.aijo@ksshp.fi>

Aihe: Kuntakirje 24.2.2023: Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin jäsenkuntien talousjohtajat/rahoitusjohtajat
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin jäsenkuntien ilmoittamat konsernitilinpäätöksen yhteyshenkilöt

Ennakkotietoja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Lähetämme käyttöönne liitteenä olevat ennakkotiedot sairaanhoitopiirin tilinpäätöksestä, joita voitte käyttää omaa konsernitilinpäätöstä tehdessänne.

Toimeksi saaneena

Laila Salonen

johdon assistentti

Keski-Suomen hyvinvointialue

Hallinnon palvelut

Sairaala Nova, B04.05

Hoitajantie 3 40620 Jyväskylä

+358142691681, +358503169389

laila.salonen@hyvaks.fi

www.hyvaks.fi

Hyvinvointi. Terveys. Turvallisuus.

Facebook: [@hyvaks](https://www.facebook.com/hyvaks), Twitter: [@hyvaks](https://twitter.com/hyvaks), Instagram: [@hyvaks](https://www.instagram.com/hyvaks), LinkedIn: [Keski-Suomen hyvinvointialue](https://www.linkedin.com/company/keski-suomen-hyvinvointialue), YouTube: [Keski-Suomen hyvinvointialue](https://www.youtube.com/channel/UC...)

#hyvaks #hyväarkikaille

10.2.2023

Jäsenkunnille ja terveyskeskuksille

ENNAKKOTIETOJA VUODEN 2022 TILINPÄÄTÖKSESTÄ

Lähetämme käyttöönnne ennakkotietoja vuoden 2022 tilinpäätöksestä. Koska valmistelu on vielä kesken eikä hyvinvointialueen hallitus ole vielä käsitellyt tilinpäätöstä, on tietoja pidettävä tässä vaiheessa ennakkotietoina.

Ennakkotieto sairaanhoitopiirin normaalitoiminnasta (ilman alijäämän kattamista) vuoden 2022 tuloksesta on -46,06 m€. Tavoitteena oli, ettei uutta alijäämää synny vuonna 2022, joten ennakoitu tulos ilman alijäämän kattamista on talousarvion tavoitetta huonompi. Tuloksen taustalla on suunniteltua pienemmät tulot ja suuremmat menot.

1.7.2021 voimaan tullut hyvinvointialuelainsäädäntö muutti alijäämien kattamisen aikataulun. Yhteistyössä sairaanhoitopiirin jäsenkuntien kanssa laaditun talouden tasapainotusohjelman ja sairaanhoitopiirin hyväksytyyn taloussuunnitelman mukaan sairaanhoitopiirin talous oli tarkoitus tasapainottaa vuosien 2020-2024 aikana ja suunnitelman mukaan syntyneet alijäämät olisi katettu vuoden 2024 loppuun mennessä. Hyvinvointialuelainsäädännön myötä aikataulu muuttui siten, että sairaanhoitopiirin alijäämien tulee olla katettuna vuoden 2022 lopussa, ennen toiminnan siirtoa hyvinvointialueelle. Vuoden 2022 lopun ennustettu kumulatiivinen alijäämä muodostuu kokonaan sairaanhoitotoiminnan alijäämästä. Alijäämän kattamisen keinoin (peruspääoman alentaminen 24 m€, erillislaskutus 62,1 m€) kumulatiiviseksi tulokseksi tulee 0 €.

Liitteessä 1 on kuntayhtymän ja sairaanhoitotoiminnan tuloslaskelmat.

Liitteessä 2 esitetään vertailutiedot hoitopalvelujen tulojen kiinteän laskutuksen ja las-kennallisten tulojen kesken kunnittain.

Toiminnan volyyymi toteutui seuraavasti:

- Lähetteiden määrä oli 0,5 % enemmän kuin vuonna 2021.
- Hoitopäivien määrä vähentyi edellisvuoden tapaan, muutos -2,4 %.
- Avohoitokäyntien (kaikki käyntityypit) määrä oli edellisvuotta +1,5 % suurempi.
- Hoidettujen potilaiden määrä oli 4,3% enemmän kuin vuonna 2021.
- Hoitotakuussa pysymistä vaikeutti työtaistelut ja palvelujärjestelmän kriisiytyminen. Vuoden lopussa oli yli puoli vuotta odottavien potilaiden osuus 10,7 % (vastaava tilanne vuoden 2021 lopussa oli 9,4 %). Hoitotakuun toteutumisesta on yksityiskohtaisempia raportteja sairaanhoitopiirin www-sivuilla, ja päivittäin ajankohtainen tieto keskimääräisestä odotusajasta.

Tilinpäätöksen jatkovalmistelu etenee siten, että hyvinvointialueen aluehallitus käsittelee tilinpäätöksen kokouksessaan 28.3. Tämän jälkeen tilinpäätöstä käsittelevät ti-lintarkastaja ja tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunta esittää arviointikertomuksen aluevaltuustolle ja aluevaltuusto käsittelee tilinpäätöksen 13.6.2023.

10.2.2023

Vastaa tilinpäätöstä koskeviin tiedusteluihin, puh. (014) 269 3370.

KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄ

Talousjohtaja Aija Suntioinen

LIITTEET

1. Kuntayhtymän ja sairaanhoitotoiminnan tuloslaskelmat
2. Jäsenkuntien laskutus hoitopalveluista ja vertailu laskennallisiin tuloihin

10.2.2023

Liite 1

KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA, ennakkotietoja vuodelta 2022

	Tiilinpäätös 2021	Talousarvio 2022		Ekkakottieto 2022	Muutos vuodesta 2021		Poikkeama Talousarvio Kv 10.12.2021		Poikkeama Talousarvio Kv 9.12.2022	
		1 000 €	Kv 10.12.2021		Kv 9.12.2022	eur	%	eur	%	eur
Toimintatulot	407 286	457 613	478 910	497 373	90 087	22 %	39 760	9 %	18 463	4 %
Myyntitulot	373 318	395 591	398 621	407 439	34 121	9 %	11 849	3 %	8 819	2 %
Hoitopalvelujen myynti	12 576	20 151	19 419	14 812	2 235	18 %	-5 340	-26 %	-4 607	-24 %
Kiinteää rahoitus jäsenkunnilta	329 920	352 124	355 844	356 674	26 754	8 %	4 550	1 %	830	0 %
Muiden palvelujen ja tarvikkeiden myynti	30 822	23 315	23 358	35 953	5 131	17 %	12 638	54 %	12 596	54 %
Maksutulot	15 260	16 164	15 568	14 472	-788	-5 %	-1 692	-10 %	-1 095	-7 %
Tuet ja avustukset	9 843	2 320	3 825	5 629	-4 214	-43 %	3 309	143 %	1 804	47 %
Muut toimintatulot	8 864	9 765	8 124	7 731	-1 133	-13 %	-2 034	-21 %	-393	-5 %
Alijäämän kattamissuunnitelma		33 773	52 773	62 101	62 101		28 328	84 %	9 328	18 %
Toimintamenot	-424 016	-393 665	-434 269	-454 094	-30 078	7 %	-60 429	15 %	-19 825	5 %
Henkilöstömenot	-202 915	-192 967	-205 444	-207 523	-4 608	2 %	-14 556	8 %	-2 079	1 %
Palvelujen ostot	-148 790	-134 401	-153 743	-166 656	-17 866	12 %	-32 255	24 %	-12 914	8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 826	-50 948	-57 314	-62 385	-3 560	6 %	-11 438	22 %	-5 071	9 %
Avustukset	-78	-6	-6	-36	42	-54 %	-30	505 %	-30	505 %
Muut toimintamenot	-13 408	-15 343	-17 763	-17 493	-4 086	30 %	-2 150	14 %	269	-2 %
TOIMINTAKATE	-16 731	63 947	44 641	43 279	60 010	-359 %	-20 668	-32 %	-1 362	-3 %
Rahoitustulot ja -menot	2 763	95	-1 311	430	-2 333	-84 %	335	351 %	1 741	-133 %
VUOSIKATE	-13 968	64 043	43 330	43 709	57 677	-413 %	-20 334	-32 %	379	1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-22 394	-30 270	-36 106	-36 485	-14 091	63 %	-6 215	21 %	-379	1 %
Satunnaiset erät	10 000		8 820	8 820	-1 180	-12 %	8 820		0	0 %
TILIKAUDEN TULOS	-26 362	33 773	16 045	16 045	42 407	-161 %	-17 728	-52 %	0	0 %
KUMULATIIVINEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-16 045	17 728	0	0						

Laskelmassa on esitetty toteumatietojen vertailu alkuperäiseen ja voimassa olevaan muutettuun talousarvioon.

Laskelmaan sisältyy myös Liikelaitos seututerveyskeskuksen tiedot.

10.2.2023

KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI

SAIRAANHOIDON TULOSLASKELMA, ennakkotietoja vuodelta 2022

TALOUSARVIO 2022 Sairaanhoitotoiminta	1 000 €	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Ennakkotieto 2022	Muutos vuodesta		Poikkeama Talousarvio		Poikkeama Talousarvio	
		2021	Kv 10.12.2021	Kv 9.12.2022		2021	%	Kv 10.12.2021	%	Kv 9.12.2022	%
Toimintatulot		367 282	420 838	443 919	455 581	88 299	24 %	34 743	8 %	11 662	3 %
Myyntitulot		338 073	362 181	366 810	368 787	30 714	9 %	6 606	2 %	1 977	1 %
Hoitopalvelujen myynti		11 396	19 443	18 361	13 656	2 260	20 %	-5 787	-30 %	-4 705	-26 %
Kiinteä rahoitus jäsenkunnilta		291 515	313 908	313 908	313 908	22 393	8 %	0	0 %	0	0 %
Muiden palvelujen ja tarvikkeiden myynti		35 162	28 830	34 541	41 223	6 061	17 %	12 393	43 %	6 682	19 %
Maksutulot		12 226	13 074	12 578	11 572	-654	-5 %	-1 502	-11 %	-1 005	-8 %
Tuet ja avustukset		8 107	2 045	3 635	5 392	-2 715	-33 %	3 347	164 %	1 757	48 %
Muut toimintatulot		8 876	9 765	8 124	7 729	-1 147	-13 %	-2 037	-21 %	-396	-5 %
Alijäämän kattamissuunnitelma			33 773	52 773	62 101	62 101		28 328	84 %	9 328	18 %
Toimintamenot		-385 104	-357 111	-399 499	-412 466	-27 362	7 %	-55 355	16 %	-12 967	3 %
Henkilöstömenot		-177 391	-167 821	-178 908	-181 214	-3 822	2 %	-13 393	8 %	-2 306	1 %
Palvelujen ostot		-141 622	-128 595	-151 805	-157 843	-16 221	11 %	-29 249	23 %	-6 039	4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-55 421	-48 083	-53 989	-58 905	-3 484	6 %	-10 822	23 %	-4 916	9 %
Avustukset		-6	-6	-6	-1	5	-78 %	5	-78 %	5	-78 %
Muut toimintamenot		-10 663	-12 607	-14 791	-14 503	-3 840	36 %	-1 896	15 %	288	-2 %
TOIMINTAKATE		-17 822	63 727	44 420	43 115	60 937	-342 %	-20 612	-32 %	-1 305	-3 %
Rahoitustulot ja -menot		2 782	116	-1 290	452	-2 330	-84 %	336	290 %	1 742	-135 %
VUOSIKATE		-15 041	63 843	43 130	43 567	58 607	-390 %	-20 276	-32 %	437	1 %
Poistot ja arvonalentumiset		-22 253	-30 070	-35 906	-36 342	-14 090	63 %	-6 272	21 %	-437	1 %
Satunnaiset erät		10 000		8 820	8 820	-1 180	-12 %	8 820		0	0 %
TILIKAUDEN TULOS		-27 293	33 773	16 045	16 045	43 338	-159 %	-17 728	-52 %	0	0 %
KUMULATIIVINEN YLI/ALIJÄÄMÄ		-16 045	17 728	0	0						

Laskelmassa on esitetty toteumatietojen vertailu alkuperäiseen ja voimassa olevaan muutettuun talousarvioon

Tulot jäsenkunnilta on valtuustoon nähden sitova taso. Vuonna 2022 laskutus jäsenkunnilta perustui talousarvion mukaiseen kiinteään laskutukseen.

10.2.2023

Liite 2

KESKI-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRI
LASKENNALLISET TULOT HOITOPALVELUISTA

Kunta	Kiinteä laskutus TA2022	Kiinteä laskutus toteuma 2022	Laskutus, jos laskutettu keskimääräisillä hinnoilla ja hoito muissa sairaaloissa lääpilaskutuksena	Ero Eur	Keskiarvo/ Ero %	Oma toiminta	Hoito muissa sairaaloissa	Ensihoitopalvelut	Kalliiden hoitojen tasaus
JYVÄSKYLÄ	177 310 332	177 310 332	195 404 920	18 094 588	10,2 %	164 635 825	23 973 479	7 138 936	- 343 320
LAUKAA	21 710 733	21 710 733	24 534 470	2 823 737	13,0 %	20 805 570	3 889 942	938 197	- 1 099 239
ÄÄNEKOSKI	24 071 362	24 071 362	25 396 634	1 325 272	5,5 %	21 561 424	2 689 676	1 115 135	30 399
MUURAME	11 473 775	11 473 775	12 786 801	1 313 026	11,4 %	10 422 833	1 672 584	431 900	259 484
KEURUU	12 121 744	12 121 744	13 034 093	912 349	7,5 %	10 441 867	1 600 154	551 600	440 472
JOUTSA	5 755 625	5 755 625	6 639 300	883 675	15,4 %	5 367 226	1 046 808	275 741	- 50 475
KONNEVESI	3 339 375	3 339 375	3 910 918	571 543	17,1 %	3 806 769	320 032	145 078	- 360 961
HANKASALMI	6 344 653	6 344 653	6 757 835	413 182	6,5 %	5 528 269	1 008 667	274 442	- 53 542
VIITASARI	7 873 913	7 873 913	8 119 270	245 357	3,1 %	6 311 009	1 296 705	389 306	122 250
LUHANKA	807 175	807 175	1 051 872	244 697	30,3 %	807 491	154 503	40 612	49 266
PETAJÄVESI	4 664 742	4 664 742	4 909 171	244 429	5,2 %	4 197 997	619 834	170 514	- 79 173
KIVIJÄRVI	1 249 471	1 249 471	1 375 096	125 624	10,1 %	1 069 925	190 956	68 175	46 039
TOIVAKKA	3 277 122	3 277 122	3 169 557	- 107 565	-3,3 %	2 603 196	290 915	103 278	172 168
KARSTULA	5 145 470	5 145 470	4 988 919	- 156 551	-3,0 %	4 091 297	664 561	232 634	428
PIHTIPUDAS	5 327 962	5 327 962	5 082 219	- 245 743	-4,6 %	4 077 433	686 288	234 075	84 423
KINNULA	2 196 878	2 196 878	1 934 723	- 262 155	-11,9 %	1 505 354	223 234	100 564	105 572
KANNONKOSKI	1 771 282	1 771 282	1 489 224	- 282 058	-15,9 %	1 109 895	205 913	82 117	91 299
KYYJÄRVI	1 838 772	1 838 772	1 552 770	- 286 002	-15,6 %	1 184 524	241 561	67 878	58 807
UURAINEN	4 070 171	4 070 171	3 733 749	- 336 422	-8,3 %	3 005 996	360 779	147 936	219 038
SAARIJÄRVI	11 424 574	11 424 574	11 021 974	- 402 600	-3,5 %	8 591 189	1 709 571	520 056	201 158
MULTIA	2 132 887	2 132 887	1 675 878	- 457 009	-21,4 %	1 369 551	115 045	85 375	105 907
Total	313 908 017	313 908 017	338 569 393	24 661 376	2,3 %	282 494 640	42 961 207	13 113 546	-

Kiinteän laskutuksen tuloihin kuuluvat hoitopalvelujen myyntitulot jäsenkunnilta erikoissairaanhoidon, yhteispäivystyksen, sosiaalitoimen ja ensihoidon palveluista, erityisvelvoitemaksut ja kalliiden hoitojen tasaus.

Laskennallisiin tuloihin sisältyvät hoitopalvelujen tuotekohtaisen toteuman ja hyväksytyyn hinnaston mukaiset tulot, hoito muissa sairaaloissa kauttalaskutuksena kuten aikaisempina vuosina, rahoitusmallin mukaisesti lasketut osuudet ensihoitopalvelun menoista sekä kalliiden hoitojen tasaus valtuuston päätöksen mukaisesti laskettuna. Erityisvelvoitemaksu on otettu huomioon vuoden 2022 talousarvion mukaisesti. Tietoihin eivät sisälly seututerveyskeskuksen hoitopalvelut.

KUNNANJOHTAJAKOKOUS 15.11.2022

Aika: tiistai 15.11.2022 klo 9.19-11.27

Paikka: Taulun Kartano, Tauluntie 596, Toivakka

1. Avaus

Puheenjohtaja **Matti Mäkinen** avasi kokouksen klo 9.19.

Kunnanjohtaja **Helena Vuopionperä-Kovanen** toivotti osallistujat tervetulleiksi Toivakkaan.

2. Sopimus kuntien kesken koskien Keski-Suomen pelastuslaitos-liikelaitosta

Jyväskylän kaupungin lakimies **Anna Vuorela** alusti pelastuslaitos-liikelaitoksen yhteistoimintasopimuksen päivittämisestä (esitys *Vuorela_221115*). Nykyinen yhteistoimintasopimus on ollut voimassa 1.1.2004 lähtien ja se on uudistettu vuonna 2009. Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy lainsäädännön nojalla kunnilta ja kuntayhtymiltä hv-alueelle 1.1.2023 alkaen. Tämä ei sinänsä lakkauta kuntien välistä yhteistoimintasopimusta. Nykyisessä sopimuksessa ei ole kuitenkaan otettu huomioon tilannetta, jossa pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kolmannen tahon vastattavaksi lainsäädännön nojalla. Selvyyden vuoksi tietyistä asioista on tarpeen sopia kuntien kesken.

Sopimusluonnos on lähetetty kuntien kommentoitavaksi 4.11.2022 ja kommentteja pyydetty 17.11. klo 12 mennessä. Lopullinen sopimus toivotaan käsiteltävän kuntien valtuustoissa (tai kunnan hallintosäännön mukaisesti) kuluvan vuoden aikana. Vuorela toimittaa kuntiin pykälätekstin pohjan.

Keskustelussa aikataulu todettiin haastavaksi, sillä vuoden viimeisen valtuuston kokouksen lista on joissakin kunnissa lähdessä jo kuluvalle viikolla. Jos luonnosversioon tehtävät muutokset ovat pieniä, voinee kunnanvaltuusto antaa hallitukselle luvan hyväksyä lopullisen version. Todettiin, että kunnat pyrkivät pysymään aikataulussa. Anna Vuorelaan voi tarvittaessa olla yhteydessä (p. 050 311 8071; anna.vuorela@jyvaskyla.fi).

3. Yhteistoiminnan jalkauttaminen

Keski-Suomen hyvinvointialueen konsernipalvelujen toimialajohtaja **Lasse Leppä** kertoi hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyöstä (esitys *Leppä_221115*). Keski-Suomen kuntien, hyvinvointialueen ja maakunnan liiton yhteistyön puitesopimus on parhaillaan toimijoiden hyväksyttävänä.

Käytiin läpi operatiivisen tason tarpeen mukaista yhteistyötä. Valmistelu etenee vaiheittain, kun hyvinvointialueen vastuuhenkilöitä nimetään. Vastuuhenkilöiden puute on saattanut vaikeuttaa asioiden etenemistä ja neuvottelukumppanin löytymistä. Yhteistyön tarve on noussut esiin mm. seuraavissa:

- Perhekeskusmalli
- Oppilashuolto
- Työllisyys ja kuntouttava työtoiminta
- Asuntopolitiikka ja erityisryhmien asuminen
- Hyte-koordinaato
- Valmius ja varautuminen

Keskustelussa todettiin, että yhteistyön teemoihin olisi hyvä lisätä tila-asiat. Lisäksi yhdyshenkilön nimeäminen kotihoidon / vanhuspalveluiden asioille olisi tarpeen.

Leppä esitti kuntien kanssa tehtävää yhteistyösopimusta hyvinvointialueelle siirtyvien organisaatioiden postipalveluiden turvallisen siirtymän takaamiseksi. Yhteistyösopimuksen voimassaoloajaksi (=siirtymäaika) ehdotetaan 1.1.- 31.12.2023. Kuljetus- ja postipalveluiden logistiikkaratkaisujen kokonaisuuden kilpailuttaminen toteutetaan vuoden 2023 aikana (kestää noin 9 kk).

Hyvinvointialueella on myös käynnissä valmistelu sopimuksesta, jolla varmistetaan kunnille henkilöstön käyttö tilinpäätökseen 2022 ja muihin tilivuotta 2022 koskeviin talous- ja hallintoasioihin. Hv-alue osoittaa henkilöresursseja valmisteluun ilman eri korvausta ja kunnat antavat käyttöoikeudet em. henkilöstölle ko. tietojärjestelmiin valmistelun ajaksi.

Keskustelussa suhtauduttiin myönteisesti posti- ja talousasioiden osalta tehtäviin sopimuksiin.

Todettiin tilahallinnan valmistelua hoitavan Petteri Kontron tekevän kuntakierrosta. Tätä pidettiin hyvänä. Leppän mukaan erillinen tilapalveluorganisaatio perustetaan ja tilapalvelujohtajan tehtävä on tulossa hakuun. Mm. ikääntyvän väestön asuminen on tärkeä yhteistyön kohde, johon tarvitaan yhteistä näkemystä tuleviin vuosiin.

ICT:n osalta Leppä totesi 30 % olevan valmiina vuoden loppuun mennessä. Siirtymäajaksi tehdään sopimuksia kuntien kanssa eikä turvallinen siirtymä vaarannu. Käytännöt vakiinnutetaan ensi vuoden aikana. Tietoturvakysymykset ovat merkittäviä.

Hankintojen osalta todettiin, että varastot siirtyvät hv-alueelle. Kuntien tulee huolehtia siitä, että tavaraa on varastossa turvallisen siirtymän mahdollistumiseksi. Kuntien ei kuitenkaan kannata tehdä isoja hankintoja.

Suorahankintasopimusten osalta riittävien perusteiden katsotaan löytyvän laista. Kenelläkään muulla ei ole mahdollista palvelua tuottaa ja hv-alue kantaa riskin.

Korostettiin valmiuden ja varautumisen tärkeyttä.

Keskusteltiin viestinnän tärkeydestä siirtymävaiheessa ja siitä, miten kuntalaisten, erityisesti ikääntyneiden huoleen vastataan. Tarvitaanko vielä esim. lehteen tiedotusliite ja pitääkö puhelinpalveluja lisätä sekä kunnissa että hv-alueella. Todettiin myös sisäisen viestinnän tärkeys.

4. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin talous

Sairaanhoitopiirin talousjohtaja **Aija Suntioinen** toi keskusteluun sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisen ja koperusteet sekä peruspääoman alentamisen (esitys *Suntioinen_221115*).

Alijäämän kattamisen osalta kuntien kanta on ollut, että kuntien maksettavaksi jäävä osuus alijäämästä käsiteltäisiin muusta hoitopalvelulaskutuksesta erillisenä eränä ja se jakautuisi kuntien kesken palvelujen käytön suhteessa (ei peruspääomaosuuksien suhteessa). Palvelujen käytön suhteena on käytetty viimeisintä jäsenkuntien kiinteän hoitopalvelulaskutuksen jakaamaa. Keskusteluissa on ollut kuluvaan vuoden alijäämä.

Sairaanhoitopiirin valtuuston 14.10.2022 päätökseen tehtiin seuraava lisäys: *Lisäksi valtuusto hyväksyi yksimielisesti Sami Tuomisen tekemän ja Eeva Liisa Korhosen kannattaman lisäyksen, joka kuului seuraavasti: "Esitän että vuoden 2022 lopulliset maksut laskutettaisiin toteutuneiden kustannusten mukaan eikä kiinteän laskutuksen mukaisesti. Pyydän hallitusta valmistelemaan joulukuun valtuuston kokoukseen esityksen maksujen laskutuksen perusteista."* Sairaanhoitopiirin hallitus käsitteli asiaa 26.10. valtuuston päätösten toimeenpanon yhteydessä ja päätti pyytää kuntien kannanottoa (kunnanjohtajakokous 15.11.). Sairaanhoitopiirin hallituksen kokous on 23.11.2022, jolloin on tarkoitus tehdä ehdotus kuntien esityksen pohjalta.

Käytiin keskustelu asiasta ja todettiin yksimielisesti, että esitetty vaihtoehto 3 – Jako peruspääomaosuuksien suhteessa – ei tule kysymykseen. Yksimieliseen esitykseen esitetyistä vaihtoehtoista 1 (jakoperusteena kiinteä laskutus 2022) ja 2 (jakoperusteena toteuma 2022) ei päästy. Jokainen kunta tulee ohjeistamaan omia shp:n valtuutettujaan.

Toisena asiana käsiteltiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamista. Peruspääomaa alennettaisiin 24 milj. eurolla, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja keskimääräisten, alentuneiden korvausinvestointien erotusta lähivuosina. Peruspääoman alentaminen tehtäisiin vuonna 2022 ja kirjattaisiin vuonna 2022 edellisten tilikausien alijäämän vähennyksenä. Alentamisen mahdollisuutta on selvitetty huolellisesti, ja Keski-Suomen

sairaanhoitopiiri tulkitsee, että alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla on mahdollista ja perusteltavissa kirjanpito-ohjeet ja 1.7.2021 voimaan tullut lainsäädäntö huomioiden. Sairaanhoitopiirin valtuuston päätös 17.6.2022 peruspääoman alentamisesta on lainvoimainen.

Käytiin keskustelua siitä, miten peruspääoman alentaminen kirjataan kunnissa. Tilintarkastajien kanssa on käytävä keskusteluja. Ei-tulosvaikutteiselle kirjaamiselle oli varovaisen yhtenäinen linja.

5. Kuntien ilmastoasiat

Aluekehitysasiantuntija **Suvi Bayr** Keski-Suomen liitosta kertoi kuntia koskevista ilmastoasioista (esitys *Bayr_221115*). Kunnat ovat lähteneet hyvin mukaan *Koko Keski-Suomi säästää energiaa* -kampanjaan. Kampanjassa tarjotaan kunnille tukea tiedottamiseen, valmiita viestintämateriaaleja, ideoiden jakamista, ilmoittautumisten hoitamista ym.

Osana *Tukea Keski-Suomen kuntien ilmastotyöhön* -hanketta on käynnissä webinaarisarja rahoituksesta kuntien ilmastotyöhön (<https://hiilineutraali.keskisuomi.fi/rahoituswebinaarit/>). Tulossa: 17.11.2022 klo 15-16 (Teams) Ympäristöministeriön rahoitusmahdollisuudet ja 24.11.2022 klo 15-16 (Teams) Aluekehitys- ja maaseuturahoitus. Kaikille Keski-Suomen pienille ja keskisuurille kunnille on hankkeen puitteissa tarjolla myös kuntakohtaista rahoitusneuvontaa (toteuttajana Sitowise). Tavoitteena on valmiit tai eteenpäin viedyt hankehakemukset tai hankeaihiot.

Tammi-helmikuussa 2023 Keski-Suomen liitto ja ELY-keskus vierailevat ilmastoasioiden tiimoilta kunnissa (kuntaryhmittäin). Aiheena on ainakin ilmastolain päivityksen mukaiset kuntien pakolliset ilmastosuunnitelmat. Täpäämisistä tulee kuntiin kysely joulukuussa.

Bayr kannusti hyödyntämään tuoretta *Hiilineutraali Keski-Suomi 2030* -tiekarttaa kuntien ilmastotyön suunnittelun apuna. Ilmastoasioissa voi olla yhteydessä: suvi.bayr@keskisuomi.fi, p. 040 652 3848

6. Keski-Suomen liiton ajankohtaiset asiat

Maakuntajohtaja **Pekka Hokkanen** kertoi Keski-Suomen liiton ajankohtaisista asioista. Edunvalvonnan osalta:

- Uuteen hallitusohjelmaan vaikuttamisen pääteemat Keski-Suomessa ovat: Kyberturvallisuus; Puolustus- ja turvallisuusteollisuus ml. huoltovarmuus; Saavutettavuus; Osaavan työvoiman saatavuus ja työurien pidentäminen; sekä Energia (hallittu fossiilisista irtautuminen), biotalous ja kiertotalous.
- WFEO-maakuntaliittojen kesken on valmisteltu yhteistä EU-strategiaa entistä vaikuttavamman edunvalvonnan tueksi (mm. EU:n tuleva koheesio-, aluekehitys- ja innovaatiopolitiikka).
- LVM:n järjestämä Liikenne12-tilaisuus sekä Väylän järjestämä investointiohjelmaa koskeva tilaisuus ovat tulossa. Molemmissa tuodaan esille Keski-Suomen tärkeitä liikenneinfrahankeita.

Keski-Suomen maakuntakaavan valmistelun osalta käynnissä olevat selvitykset valmistuvat vuoden loppuun mennessä.

Keski-Suomen liiton suunnittelujohtajan virka on haussa ja haku päättyy kuluvaan viikon perjantaina.

JTF-rahoituksen haun käynnistyminen venyy edelleen - mahdollisesti maaliskuulle. TEM ei ole saanut EURA-järjestelmää kuntoon, minkä vuoksi mm. yritysrahoitus on ollut pysähdyksissä kohtuuttoman pitkään.

7. Muut asiat

Todettiin, että joulukuun kokoukseen otetaan yhdeksi asiaksi työllisyysasioiden siirtyminen kuntiin ja aluejaon valmistelu.

Sähkökatkoihin liittyen kunnissa ei ole tehty erityisiä toimia (esim. 'sähkönyrkkien' perustamista) normaalin varautumisen lisäksi.

Kunnanjohtajien Brysselin opintomatkan todettiin onnistuneen. Ohjelma sisälsi tärkeää asiaa ja hyödyllisiä tapaamisia. Kunnanjohtajien vaihtuessa myös kollegoihin tutustuminen on tärkeää ja tarpeellista. Ensi syksyille suunnitellaan opintomatkaa kotimaan kohteeseen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.27.

Muistion vakuudeksi

Kirsi Mukkala

JAKELU   Kunnanjohtajat
Keski-Suomen liitto: Pekka Hokkanen, Pirjo Peräaho, Laura Karjalainen
Maakuntahallitus
ELY-keskus: Jukka Lehtinen
KS Pela: Ville Mensala
Hyvinvointialue: Jan Tollet

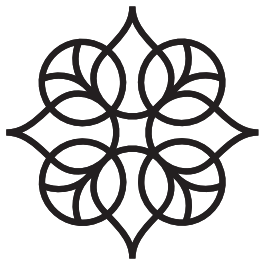

Alijäämien kattaminen, jakauma kuntien kesken

Kuntajohtajakokous 15.11.2022

Talousjohtaja Aija Suntioinen Ksshp

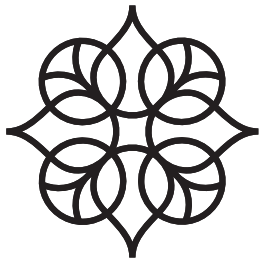
Alijäämän kattamisen käsittely kuntien näkökulmasta (kv 10.12.2021)

- Kuntien kanta on ollut, että kuntien maksettavaksi jäävä osuus alijäämästä käsiteltäisiin muusta hoitopalvelulaskutuksesta erillisenä eränä ja se jakautuisi kuntien kesken palvelujen käytön suhteessa (ei peruspääomaosuuksien suhteessa)
- Tästä syystä alijäämän kattamisen osuus (arviolta 17 M€) **ei sisälly jäsenkuntien kiinteään hoitopalvelulaskutukseen, vaan se käsiteltäisiin erillisenä alijäämän kattamisen eränä**
- Erillinen alijäämän kattamisen erä jakautuisi kuntien kesken **palvelujen käytön suhteessa**, ei peruspääomaosuuksien suhteessa

Palvelujen käytön suhde?

- Palvelujen käytön suhteena on käytetty viimeisintä jäsenkuntien kiinteän hoitopalvelulaskutuksen jakaumaa
  - Tällä hetkellä viimeisin kiinteän hoitopalvelulaskutuksen jakauma = vuoden 2022 hoitopalvelulaskutuksen jakauma
- Tätä jakaumaa kunnat ovat (ainakin pääsääntöisesti) käyttäneet myös vuoden 2021 tilinpäätöksiin tehtyjen pakollisten varausten laskennassa
  - Keskustelua laskentaperusteista käyty mm. talousjohtajien foorumilla

Vuoden 2022 hoitopalvelulaskutuksen jakauma

Kunkin kunnan osuuden määrittelyyn perusteet ovat:

1. Kunnan väestömäärän perusteella määräytyy 10 %.
  - Laskennassa on käytetty Tilastokeskuksen ennakkotietoa 31.8.2021, Jyväskylän kohdalla otettu huomioon väestön lisäys + 1 % vuosi.
2. Edeltävien vuosien palvelujen käytön perusteella määräytyy 90 %
  - Painokertoimet eli edeltäneiden vuosien palvelujen käytön vaikutus vuoden 2022 kuntakohtaisten tulojen laskentaan:
    - Hoitopalvelujen toteuma edeltäviltä 12 kuukaudelta (syyskuu 2020 – elokuu 2021): painokerroin = 0,5.
Tiedot perustuvat toteutuneeseen palvelujen käyttöön ja hoitopalvelujen hinnaston perusteella laskettuihin tuloihin. Kalliiden hoitojen tasauksen laskenta perustuu em. toteumatietoihin samalta ajanjaksolta.
Vuoden 2021 talousarvion perusteella otetaan huomioon erityisvelvoitemaksut ja ensihoitopalvelut.
    - Laskutuksen toteuma 2020: painokerroin = 0,4.
    - Laskutuksen toteuma 2019: painokerroin = 0,1.

Sairaanhoitopiirin valtuusto 14.10.2022

- Käydyssä keskustelussa edellytettiin sairaanhoitopiirin hallitusta tarkastelemaan vaihtoehtoisia tapoja vuoden 2022 alijäämän jakamiseen kuntien kesken ja pyytämään jäsenkuntien kannanottoa asiaan. Keskustelussa oli nimenomaan kuluvan vuoden alijäämän osuus.
- **Valtuuston päätös:** ”Lisäksi valtuusto hyväksyi yksimielisesti Sami Tuomisen tekemän ja Eeva-Liisa Korhosen kannattaman lisäyksen, joka kuului seuraavasti: ”Esitän että vuoden 2022 lopulliset maksut laskutettaisiin toteutuneiden kustannusten mukaan eikä kiinteän laskutuksen mukaisesti. Pyydän hallitusta valmistelemaan joulukuun valtuuston kokoukseen esityksen maksujen laskutuksen perusteista.”

Kuntien kannanotto asiaan

- Sairaanhoidopiirin hallitus käsitteli asiaa 26.10. valtuuston päätösten toimeenpanon yhteydessä ja päätti pyytää kuntien kannanottoa asiaan
- Sairaanhoidopiirin hallituksen puheenjohtaja on ollut yhteydessä kuntajohtajakokouksen puheenjohtajaan menettelystä
-> asia käsitellyssä kuntajohtajakokouksessa 15.11.2022
- Sairaanhoidopiirin hallituksen kokous 23.11.2022, jossa tarkoitus tehdä ehdotus kuntien esityksen pohjalta

Vaihtoehtoisten tapojen vertailua

- Seuraavalla dialla on tarkasteltu vaihtoehtoisten tapojen vaikutusta
  - Kumulatiivinen alijäämä 31.12.2021 (16,95 M€) on kaikissa vaihtoehdoissa jaettu samalla tavalla eli vuoden 2022 kiinteän laskutuksen suhteessa
  - Vuoden 2022 ennustetun alijäämän kattamisen osalta on tarkasteltu kolmea eri vaihtoehtoa. Vuoden 2022 ennustettu alijäämä viimeisimmän tilinpäätösennusteen 9/2022 mukaan 37,78 M€.
    - 1) Jaettu kuntien kesken vuoden 2022 kiinteän laskutuksen suhteessa
    - 2) Jaettu kuntien kesken ainoastaan vuoden 2022 toteutuneen palvelujen käytön suhteessa (palvelujen käytön toteuma tässä ajalta 1-9/2022, lopullinen koko vuoden toteuma on selvillä vasta tilinpäätösvaiheessa ja loppuvuoden toteutunut palvelujen käyttö voi tuoda vielä muutoksia jakaumaan kuntien kesken)
    - 3) Jaettu kuntien kesken peruspääomaosuuksien suhteessa

	Kumulatiivinen alijäämä	Ennustettu tulospoikkeama 2022			Kumulatiivinen alijäämä + vuoden 2022 ennustettu tulospoikkeama yhteensä		
	Jakoperuste: kiinteä laskutus 2022	Vaihtohto 1: Jakoperuste kiinteä laskutus 2022	Vaihtohto 2: Jakoperuste toteuma 2022*	Vaihtohto 3: Jakoperuste peruspääoma	Vaihtohto 1: Jakoperuste kiinteä laskutus 2022	Vaihtohto 2: Jakoperuste toteuma 2022*	Vaihtohto 3: Jakoperuste peruspääoma
		Jäsenkunnat yhteensä	16 952 282	38 782 915	38 782 915	38 782 915	55 735 197
Hankasalmi	342 636	783 873	763 068	797 631	1 126 510	1 105 705	1 140 268
Joutsa	310 827	711 100	746 516	696 542	1 021 926	1 057 342	1 007 369
Jyväskylä	9 575 463	21 906 454	22 339 935	19 741 658	31 481 917	31 915 399	29 317 121
Kannonkoski	95 656	218 839	170 318	438 291	314 496	265 975	533 947
Karstula	277 876	635 716	605 143	855 397	913 592	883 019	1 133 273
Keuruu	654 622	1 497 625	1 479 081	1 806 551	2 152 248	2 133 703	2 461 173
Kinnula	118 640	271 421	224 705	385 106	390 062	343 345	503 746
Kivijärvi	67 476	154 370	162 748	378 787	221 847	230 225	446 264
Konnevesi	180 340	412 575	447 220	420 734	592 915	627 560	601 073
Kyyjärvi	99 301	227 178	180 394	295 633	326 479	279 695	394 934
Laukaa	1 172 466	2 682 332	2 831 774	2 242 443	3 854 798	4 004 240	3 414 908
Luhanka	43 591	99 725	113 130	137 981	143 316	156 721	181 572
Multia	115 184	263 515	202 556	290 900	378 700	317 741	406 084
Muurame	619 630	1 417 570	1 429 044	911 209	2 037 199	2 048 674	1 530 839
Petäjävesi	251 915	576 323	561 116	655 883	828 237	813 030	907 797
Pihtipudas	287 731	658 263	591 734	985 742	945 994	879 465	1 273 473
Saarijärvi	616 972	1 411 491	1 325 219	1 731 522	2 028 463	1 942 191	2 348 495
Toivakka	176 978	404 884	371 771	358 850	581 862	548 748	535 828
Uurainen	219 805	502 864	441 103	438 178	722 670	660 909	657 983
Viitasaari	425 223	972 811	933 899	1 528 224	1 398 034	1 359 122	1 953 446
Äänekoski	1 299 949	2 973 985	2 862 438	3 685 655	4 273 934	4 162 388	4 985 605
	16 952 282	38 782 915	38 782 915	38 782 915	55 735 197	55 735 197	55 735 197

*(laskelmassa palvelujen käytön toteuma 2022 = tammi-syyskuun toteuma, lopullinen koko vuoden toteuma selviää tilinpäätöksen yhteydessä)

Kuntien esitys jakoperusteesta?

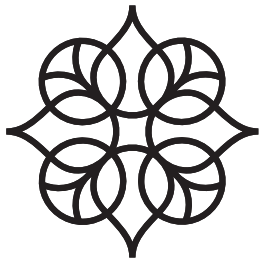

Sairaanhoidopiirin peruspääoman alentaminen, taustaa

Kuntajohtajakokous 15.11.2022

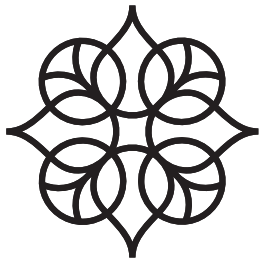
Talousjohtaja Aija Suntioinen Ksshp

Ksshp peruspääoma

- Peruspääoma 31.12.2022 oli 48 M€
- Peruspääoma on muodostunut aikanaan kuntakohtaisten sairaansijojen perusteella (1980-luvun lopussa kun sairaansijat siirtyneet sairaanhoitopiirin omistukseen), 90-luvulla joitain muutoksia lainsäädännön muutosten vuoksi
- Kuntalaki ei sisällä sääntelyä peruspääoman määrästä
  - Sitovaa ohjetta peruspääoman muodostamisesta tai määrästä ei annettu myöskään silloin, kun kunnat 1990-luvulla siirtyivät noudattamaan kirjanpitolakia
  - Sairaanhoitopiirien peruspääomat vaihtelevat huomattavasti
- Hyvinvointialueuudistuksessa sairaanhoitopiirin peruspääoma siirtyy sellaisenaan hyvinvointialueelle 1.1.2023
- Hyvinvointialueen peruspääomalle ei voida asettaa perustellusti minimimäärää. Peruspääoman alentamisella ei ole siten hyvinvointialueen tai valtion taloutta heikentävää vaikutusta.
- Kuntalain perustelujen mukaan kirjanpidon toimenpiteenä peruspääoman alentaminen tase-erien välisenä siirtona on sallittu vain poikkeustapauksessa

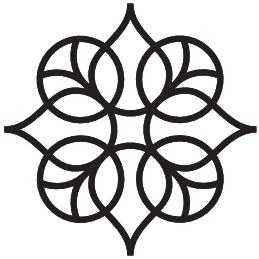
Perustelut peruspääoman alentamiselle Ksshp:ssä

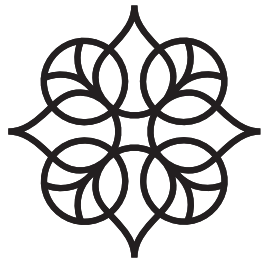
- Kuntaliiton soveltamisohjeen (24.11.2016) mukaan alijäämää voidaan kattaa peruspääomasta määrätyin edellytyksin.
- Ohjeen mukaan yksi peruste peruspääoman alentamiselle voi syntyä silloin, jos korvausinvestointien keskimääräinen taso jää pysyvästi suunnitelmapoistoja olennaisesti alhaisemmaksi. Tällainen tilanne voi muodostua ohjeen mukaan silloin, kun kunta on lähimenneisyydessä toteuttanut suuria investointihankkeita ja toisaalta laajennus- tai uusinvestointihankkeita ei ole näköpiirissä lähitulevaisuudessa.
- Vuoden 2022 hyväksytyn investointisuunnitelman mukaiset investoinnit ja lähivuosille (2023-2025) suunnitellut investoinnit ovat tasoltaan keskimäärin 6 m€ vuosittain. Poistojen taso on keskimäärin yli 30 m€ vuosittain. Korvausinvestointien taso poistoihin nähden on siis huomattavan alhainen. Keskimääräisten poistojen ja keskimääräisten korvausinvestointien erotus vuosina 2023-2025 on noin 24 m€. Sairaanhoidopiiri on investoinut viime vuosina merkittävästi uuteen sairaala Novaan, joka valmistui vuonna 2021. Lähitulevaisuudessa ei ole näköpiirissä laajoja investointihankkeita.
- Ohjeen mukaan poistoista johtuvan alijäämän kattaminen peruspääomasta voi tulla kyseeseen myös silloin, kun kunta on supistamassa palvelutuotantoaan, esimerkiksi toimintojen ulkoistamisen johdosta tai muuttotappiosta johtuvan palvelutarpeen supistumisen vuoksi. Kun poistoja vastaavaa korvausinvestointien tulo- ja korvausinvestointien tarvetta ei ole, ei tilikauden tuloksen alijäämäisyys välttämättä merkitse kunnan maksuvalmiuden kiristymistä. Näin ollen kunnan peruspääomaa voitaisiin käyttää alijäämän kattamiseen määrällä, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja korvausinvestointien erotusta suunnittelukaudella.

Peruspääoman alentamisella ei ole vaikutusta maksuvalmiuteen

- Sairaanhoidopiirin toiminta on päättymässä vuoden 2022 lopussa. 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä vastaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Samalla muuttuu palvelujen rahoitusmalli.
  - Hyvinvointialue saa jatkossa rahoituksen valtiolta laskennallisen rahoitusmallin perusteella.
  - Hyvinvointialueen tulevassa rahoitusmallissa poistojen taso ei määritä saatavan tulorahoituksen tasoa eikä toisaalta sairaanhoidopiiristä siirtyvällä peruspääomalla ole merkitystä hyvinvointialueen maksuvalmiuteen.
- Peruspääoman muutoksella ei ole vaikutusta myöskään sairaanhoidopiirin maksuvalmiuteen.
  - Alijäämät ovat kertyneet vuoden 2021 loppuun mennessä
  - Vaikka peruspääomaa alennettaisiin, ei peruspääoman muutoksella käytännössä enää ole vaikutusta sairaanhoidopiirin vuosien 2021 tai 2022 maksuvalmiuteen

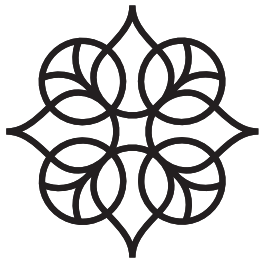
Pitkäaikaisen pääoma- rahoituksen ja pysyvien vastaavien välinen suhde

- Kuntaliiton soveltamisohjeen mukaan edellytys peruspääoman vähentämiselle on, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrä taseessa ylittää pysyviin vastaaviin sitoutuneen pääoman määrän. Kuntaliiton kunnan ja kuntayhtymän talousarviota ja -suunnitelmaa koskevan suosituksen (2011) mukaan peruspääoman alentaminen voi tulla kyseeseen, jos peruspääoman ja arvonorotusrahaston yhteismäärä on suurempi kuin $\frac{2}{3}$ pysyvien vastaavien määrästä. **Tämä ehto ei sairaanhoitopiirin osalta toteutuisi.**
- Vaatimus pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrän suhteesta pysyvien vastaavien määrään peruspääoman alentamisen yhteydessä ei näytä enää kattavasti pätevän.
  - 1.7.2021 voimaan tulleen hyvinvointialuelainsäädännön mukaan (voimaanpanolain 42 §) kunnissa siirtyvä omaisuus ja kuntayhtymien peruspääomaosuudet käsiteltäisiin kunnan kirjanpidossa peruspääomaa alentamalla: ”Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitetun irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueisiin kirjataan kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan, jollei kunta toisin päättä. Hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka kirjataan peruspääomaan.”
  - Tässä yhteydessä ei lainsäädännön mukaan kuitenkaan tarkastella peruspääoman ja kunnan pysyvien vastaavien välistä suhdetta. Kuntaliiton soveltamisohjeen mukaista vaatimusta pääomarahoituksen määrän suhteesta pysyvien vastaavien määrään ei siis noudateta tai edes tarkastella.
- Näin ollen tulkitsemme, että ohjeen mukainen edellytys pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrän ja pysyvien vastaavien suhteesta ei ole enää relevantti tässä muuttuneessa tilanteessa. Edelleen tulkitsemme, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrän ja pysyvien vastaavien suhteen toteutumista ei voida pitää edellytyksenä peruspääoman alentamiselle, sillä 1.7.2021 voimaan tulleen, hyvinvointialueuudistuksen voimaanpanolain 42 § mukaisessa kirjanpitokäsittelyssä sitä ei huomioida millään tavalla.

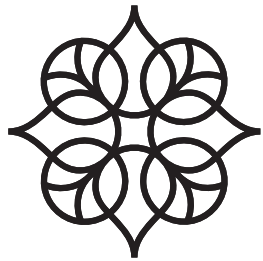

Kirjanpito- lautakunnan kuntajaoston lausunto 22.3.2022 (lausunto 127)

- Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on 22.3.2022 antanut lausunnon (lausunto 127) kuntayhtymän alijäämän kattamisesta peruspääomaa alentamalla. Lausuntoa on pyytänyt Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri.
  - Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri on perustellut peruspääoman alentamista sillä, että sairaanhoitopiirin toiminta ja pääomarahoituksen tarve on supistunut Mehiläisen kanssa tehdyn ulkoistussopimuksen myötä. Sen lisäksi toiminta loppuu vuoden 2022 lopussa.
  - Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on lausunut: ”Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain 20 §:n mukainen kuntayhtymän siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole kuntalain 110 §:n perustelujen tai kuntajaoston lausunnon 121/2019 tarkoittama tilanne, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. **Lausuntopyynnössä kuvatussa tilanteessa peruspääomaa ei ole mahdollista alentaa kirjanpidon toimenpiteenä taseerien välisenä siirtona kuntayhtymän alijäämän kattamiseksi.**”
- Länsi-Pohja on perustellut peruspääoman alentamista eri perusteella kuin Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä on suunniteltu. Kuntajaosto ottaa lausunnossaan kantaa nimenomaisesti siihen, että toiminnan siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole sellainen tilanne, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu ja pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee eikä kuvatussa tilanteessa peruspääomaa ole mahdollista alentaa alijäämän kattamiseksi. Tulkitsemme lausuntoa siten, että sen johtopäätös ei koske Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilannetta, sillä emme ole esittäneet peruspääoman alentamista tästä syystä.

Kuntakilan 28.3.2022 lausunnosta

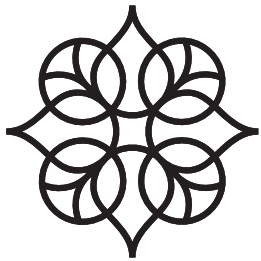

Kuntayhtymän alijäämien kattamista koskevan voimaantulon säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että kuntien järjestämismenot jätetään kuntien rahoitettaviksi. Peruspääoman alentaminen alijäämien kattamiseksi merkitsisi sitä, että kunnat eivät vastaisi niiden järjestämismenoihin aikana syntyneistä kuntayhtymän menoista, vaan alijäämien määrä vähentäisi hyvinvointialueelle siirtyvää nettovarallisuutta.

- Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä yksi merkittävä tekijä alijäämien syntyyn on ollut vuonna 2021 valmistuneen investoinnin, sairaala Novan käyttöönotto. Sairaala Novan käyttöönoton myötä pääomakustannukset realisoituvat jo vuosina 2021 ja 2022 (poistot, rahoituskulut), mutta uusien toimintaprosessien hyödyt realisoituvat osin vasta ajan kanssa. Vuoden 2021 menoissa on ollut myös kertaluonteisia, Novan käyttöönottoon ja toiminnan käynnistämiseen liittyviä menoja.
- Sairaala Novan käyttöönottovuosille oli alun perin laadittu sairaanhoitopiirin ja sen jäsenkuntien kanssa yhteistyössä useamman vuoden talouden tasapainotusohjelma, jonka tarkoitus oli nimenomaan tasata sairaala Novan käyttöönottovaiheeseen liittyvien kustannusten vaikutusta useamman vuoden aikana. Sairaanhoitopiirin talousarviot laadittiin suunnitelmallisesti siten, että sairaala Novan ensimmäisinä toimintavuosina tulos on alijäämäinen ja kertyneet alijäämät katetaan vuosina 2023-2024 tehtävillä ylijäämillä kun uusien toimintaprosessien hyödyt alkavat tuottaa tulosta.

Kuntakilan 28.3.2022 lausunnosta

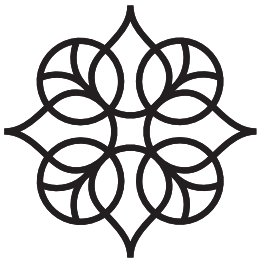
- Aikataulu muuttui uuden hyvinvointialuelainsäädännön vuoksi. Uuden aikataulun vuoksi käy niin, että kunnille kohdentuvat kyllä sairaala Novan vuosien 2021 ja 2022 pääomakulut ja Novan käyttöönoton ja toiminnan käynnistymisen kertaluonteiset menot, mutta hyödyt toteutuvat pääasiassa hyvinvointialueelle. Tilanne on siis päinvastainen kuin kuntajaoston lausunnossa kuvattu tilanne. Tätä sairaanhoitopiirin jäsenkunnat ovat myös osaltaan kritisoineet alijäämän kattamiseen liittyen.
- Tästä syystä tulkitsemme, että Keski-Suomen tilanteessa lausunnon perusteluissa esitetty periaate siitä, että menon tulisi kohdistua oikealle maksajalle ei muodostuisi ongelmaksi Keski-Suomen tilanteessa eikä peruspääoman alentaminen perusteettomasti heikentäisi hyvinvointialueen tilannetta. Lisäksi alijäämän kattamissuunnitelman mukaisesti osa kertyneistä alijäämistä (17 miljoonaa euroa) katettaisiin kuntien maksamana.

Johtopäätös → päätösesitys

- Keski-Suomen sairaanhoitopiiri tulkitsee, että edellä esitetyin perustein alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla on tässä muuttuneessa tilanteessa mahdollista kirjanpito-ohjeet ja 1.7.2021 voimaan tullut lainsäädäntö huomioiden.
- Peruspääomaa alennettaisiin 24 miljoonalla eurolla, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja keskimääräisten, alentuneiden korvausinvestointien erotusta lähivuosina.
- Peruspääoman alentaminen tehtäisiin vuonna 2022 ja kirjattaisiin vuonna 2022 edellisten tilikausien alijäämän vähennyksenä.
- Peruspääoman alentaminen vaatii sairaanhoitopiirin perussopimuksen mukaisesti sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksen.

Valtuusto päätti 17.6.2022 peruspääoman alentamisesta esityksen mukaan, päätös lainvoimainen.

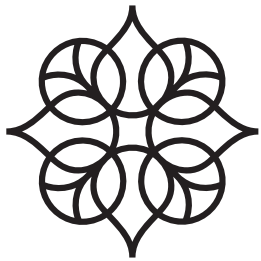

Sairaanhoidopiirin tilinpäätös ja peruspääoman alentaminen

14.3.2023
Kunnanjohtajakokous

Aija Suntioinen, Jan Tollet

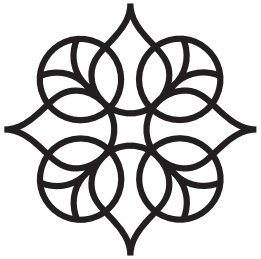
Tilinpäätöksen valmistelu

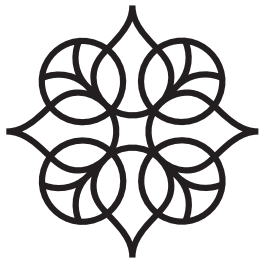
- Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen valmistelu on loppuvaiheessa
- Hyvinvointialueiden voimaantulolain (616/2021) mukaisesti sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätöksen allekirjoittavat hyvinvointialuejohtaja ja aluehallitus ja sen hyväksymisestä päättää aluevaltuusto. Tilinpäätös käsitellään aluehallituksessa 28.3.2023.
- Keski-Suomen sairaanhoitopiirin valtuusto on päättänyt sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisesta 17.6.2022 osana alijäämän kattamisen keinoja
- Sairaanhoitopiirin vuoden 2022 tilinpäätös on valmisteltu sairaanhoitopiirin hallituksen 28.12.2022 linjaamalla tavalla: ”Vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja siinä huomioidaan sairaanhoitopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto ja siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus.”

Tilanne

- Sairaanhoidopiirin tilintarkastaja on nyt todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi

Taustaa

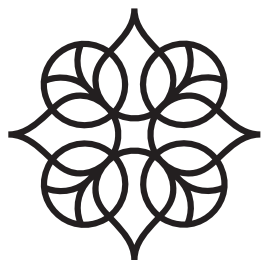

- Valtuuston 17.6.2022 päätös peruspääoman alentamisesta on lainvoimainen
- Sairaanhoidopiirin tilintarkastajan 25.11.2022 väliraportissa oli uusi suositus: peruspääoman alentamisesta tulisi pyytää lausunto Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja Kuntajaostolta.
- Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto käsitteli 20.12.2022 sairaanhoidopiirin lausuntopyynnön ja päätti, ettei se anna asiasta uutta lausuntoa vaan lausuntopyyntöön vastataan sihteerin kirjeellä. Jaoston vastauksen mukaan lausuntopyyntö ei sisältänyt sellaisia kirjanpito-oikeudellisia seikkoja, että hyvinvointialue- ja kuntajaoston tulisi hyvän kirjanpitotavan yleiseksi ohjaamiseksi antaa uusi lausunto.
- Tämän jälkeen sairaanhoidopiiri pyysi asiasta lausuntoa vielä sairaanhoidopiirin tilintarkastajalta. Sairaanhoidopiirin tilintarkastajalta 28.12.2022 saadun vastauksen mukaan Kuntakilan sihteeriltä saadussa kirjeessä on selkeästi kielteinen suhtautuminen peruspääoman alentamiseen. Tilintarkastaja ei kuitenkaan voi suoraan todeta, että kuntayhtymä ei voisi toimia valtuuston päätöksen mukaan, sillä peruspääoman alentaminen kuuluu valtuuston toimivaltaan. Tällaisten perustavaa laatua olevien kysymysten ratkaiseminen on oikeuskäytännössä katsottu kuuluvan kunnallisen itsehallinnon piiriin.
- Sairaanhoidopiirin hallitus päätti 28.12.2022, että vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja siinä huomioidaan sairaanhoidopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla. Tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto ja siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus.

Ministeriöiden huomio

- Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisääteisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaantulolain kanssa.
- Neuvottelun jälkeen sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta pyydettiin vielä kannanottoa ennen aluehallituksen tilinpäätöskäsittelyä siihen, onko menettelytapa ristiriidassa voimassa olevien säädösten kanssa niin, että sitä tulisi korjata vai voidaanko näin valmisteltu tilinpäätös hyväksyä ja allekirjoittaa.

Tilintarkastajan kannanotto

”Olen tätä asiaa käynyt läpi KPMG:n muidenkin JHT-tarkastajien kanssa ja mikäli alijäämä tullaan kattamaan peruspääomasta kuntayhtymävaltuuston päätöksen mukaisesti, tulee tästä tilintarkastuskertomukseen maininta.

Tämä vaikuttaa siis suoraan tähän tilintarkastuskertomuksen lausuntoon:

Kuntayhtymän tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

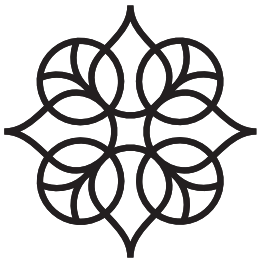
Tässä yhteydessä tilintarkastajan on tarkastettava, onko tilinpäätös laadittu kirjanpitolain ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamien ohjeiden mukaisesti.

Viimeisimmän kuntajaoston ohjeistuksen ja myös joulukuussa saadun sihteerin vastauksen perusteella mielestämme alijäämän kattaminen peruspääomasta ei ole voimassa olevien kirjanpitosäädösten mukainen tapa toimia. Eli siltä osin **tilinpäätös olisi näkemyksemme mukaan virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta**. Vuoden 2022 tilintarkastus on vielä kesken, joten en ole vielä muodostanut lopullista kantaa siitä, tulisiko asiasta tämän lisäksi tilivelvollisiin kohdistuva muistutus.

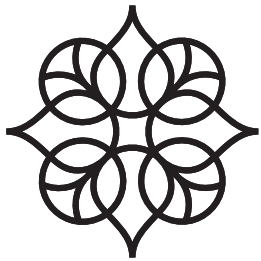
Suosittelen korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.”

Eteneminen

- Valtuuston päätös peruspääoman alentamisesta on lainvoimainen, mutta sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi.
- Käytännössä korjaaminen tarkoittaa tilinpäätöksen valmistelussa sitä, että
  - Kirjanpidossa tehty peruspääoman alentaminen 24 M€ perutaan
  - Jäsenkunnilta laskutetaan vastaavasti 24 M€
  - Valmisteltu tilinpäätös korjataan tämän mukaisesti
- Tilintarkastajalta pyydettiin vielä täsmennystä siihen, mikä on tässä tilanteessa oikea päätöksentekomenettely

Varmistus tilintarkastajalta oikeasta menettelytavasta / päätöksen- tekomenettelystä

Onko menettely näin oikein?

Tilinpäätöstä korjataan (siitä huolimatta, että menettely on erilainen kuin valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaan) niin, että

- Kirjanpidossa tehty peruspääoman alentaminen 24 M€ perutaan
- Sairaanhoidopiirin jäsenkunnilta laskutetaan vastaavasti 24 M€, jotta alijäämä tulee lainsäädännön mukaisesti katettua
- Valmisteltu tilinpäätös korjataan tämän mukaisesti

Tilinpäätösasiakirjaan kirjoitetaan, että tilinpäätös on valmisteltu tältä osin eri tavalla kuin valtuuston lainvoimainen päätös. Päätöksenteossa asia käsitellään osana tilinpäätöksen käsittelyä ja asia vahvistetaan hyväksymällä ja allekirjoittamalla tilinpäätös. Tämä todetaan lisäksi tilinpäätöspykälässä omana päätöskohtanaan.

Hei,

Mielestäni tämä menettelytapa on oikea tässä tilanteessa.

Aluehallitus ja johto vastaa tilinpäätöksen laatimisesta. Mikäli näin toimitaan, alijäämän kattaminen myös käsitellään voimassaolevien säädösten mukaisesti. Tätä kautta asia tulee myös aluevaltuuston käsittelyyn, joka käyttää hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa ja on sitä kautta kuntayhtymävaltuuston ”jatkaaja”.

Terv.

Elina Pesonen

KHT, JHT

KPMG OY Ab

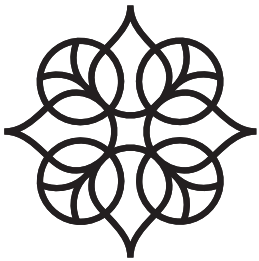
Rantakatu 10, 2.krs

67100 Kokkola

+358 505 877 669

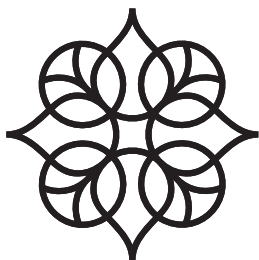
Kysymyksiä 1/5

- Alijäämän kattaminen osin peruspääoman alentamisella siis puretaan..., nyt vaikka alijäämä oli sovittu katettavaksi käytön mukaisella prosentilla, niin hiukan kaipaisin kuitenkin tämän iltapäivän palaverissa perusteluja sille, että miksi tämän peruspääoman alentamisen peruminen käsitellään käytön mukaisin suhtein - kunnissahan on peruspääomaa vastaavat omaisuuserät taseessa ja tämä ei nyt "kättele" näitä omaisuuseriä millään tavalla. Perusteluja vain kaipaamme menettelyyn.
  - Kyse on alijäämän kattamisesta, joten on loogista toimia samoin kuin muilta osin alijäämän kattamisen yhteydessä. Alijäämän kattamisen jakoperusteeksi sovittu palvelujen käytön suhde.
- Yhteisiä laillisia/juridisia perusteluja menettelylle kaipaamme myös vielä täällä Jyväskylässä. Emme voi laittaa meille lähetettyä lisälaskua maksuun ilman niitä.
  - Perustelut menettelylle kuvattu edellä.
  - Laskujen osalta sovittu talousjohtajien tapaamisessa 9.3.2023, että laskujen eräpäivät siirretään siten, että laskut erääntyvät vasta aluehallituksen tilinpäätöskäsittelyn jälkeen.

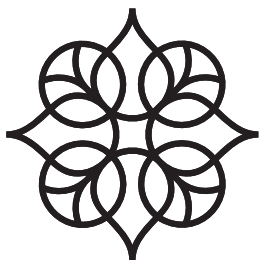
Kysymyksiä 2/5

- Puuttuisin myös tähän kysymyksenasetteluun: Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisääteisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaannonlain kanssa. Tilintarkastajan antama lausunto ei kyllä tähän kysymykseen ota mitään kantaa ja sen tähden olisi tullut toimia kuten on sovittu, eli kattaa alijäämä peruspääomaa alentamalla.
- Voimaannonlain 33 §
Kuntayhtymän taseeseen kertyneet ali- ja ylijäämät
Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien ja HUS-sairaanhoitopiirin jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään. Taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti.
- Tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.

Kysymyksiä 3/5

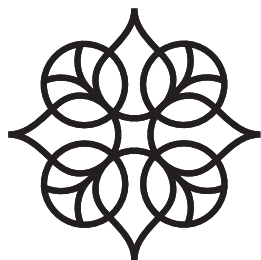
- Millä perusteella KSSHP:n tilinpäätös muuttuisi, ilman että hyvinvointialueen valtuusto ensin käsittelisi KSSHP:n peruspääomaa. Ja miksi hyvinvointialue ei kesäkuussa valittanut KSSHP:n valtuuston päätöksestä tai joulukuussa KSSHP:n hallituksen.
  - Menettelytapa kuvattu edellä: tilinpäätös valmistellaan tilintarkastajan suosituksen mukaisesti, päätös syntyy tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä aluehallituksessa ja aluevaltuustossa
- Ketkä ministeriöiden viranhaltijat virkavastuulla ovat olleet sitä mieltä, että sairaanhoitopiiri on tehnyt voimaanpanolain vastaisia päätöksiä
  - Asian nosti neuvottelussa esiin VM:n budjettineuvos Tanja Rantanen, joka piti tilaisuudessa valtiovarainministeriön puheenvuoron
- Mitä voimaanpanolain pykälää / pykälää on rikottu ja miten heidän mielestään - tämä olisi hyvä saada kuntiin kirjallisena tietona
  - Viittasivat voimaanpanolain mukaiseen velvollisuuteen alijäämän kattamisesta (alijäämän kattamisvelvollisuudesta säädetään voimaanpanolain pykälässä 33§) ja lisäksi totesivat kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 127/2022

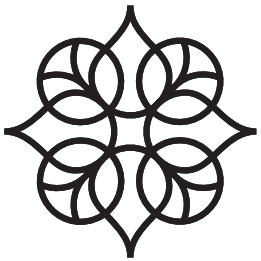
Kysymyksiä 4/5

- Ja toinen keskeinen asiahan on se, ettei ksshp:n tilintarkastajan lausunnossa nouse millään tavalla esiin nyt sitten mikään voimaanpanolain pykälä, mitä vastaan ksshp:n lainvoimaisissa päätöksissä olisi rikottu, eikö niin? Vai, mihin voimaanpanolain mukaisiin (koska siihen nojautuen ministeriön pyynnöstä tarkastelua on nyt tehty) perusteisiin hyvinvointialueen aikomus muuttaa ksshp:n lainvoimaisia päätöksiä perustuu?
  - Tilintarkastaja on todennut, että tilinpäätös on virheellinen jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suositellut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.
- Missä hyvinvointialueen luottamuselimissä ja miten tätä asiaa (ksshp:n lainvoimaisen päätöksen kumoamista) on käsitelty ja miten, ennen kuin hyvinvointialue on päättänyt eilen ja tänään lähestyä kuntia?
  - Menettelytapa kuvattu edellä: tilinpäätös valmistellaan tilintarkastajan suosituksen mukaisesti, päätös syntyy tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä aluehallituksessa ja aluevaltuustossa.

Kysymyksiä 5/5

- Miksi ei käytetä hallintolain mukaista ylimääräistä muutoksenhakua?
  - Kyse on kirjanpitoon ja tilinpäätöksen valmisteluun liittyvästä kysymyksestä, johon hyvinvointialueella on voimaanpanolain perusteella toimivalta. Asia käsitellään päätöksenteossa hyvinvointialueen aluehallituksessa ja aluevaltuustossa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Hyvinvointialueella ei ole tästä syystä tarvetta hakea muutosta sairaanhoitopiirin valtuuston tekemään päätökseen.

Lähettäjä: [Suntioinen Aija](#)
Vastaanottaja: [Mäkinen, Matti](#)
Aihe: Peruspääoman alentamisesta
Päivämäärä: tiistai 18. lokakuuta 2022 12.53.19
Liitteet: [alijaaman kattaminen peruspääomasta 30.3.2022.pdf](#)

Tervehdys,

eilen tavatessamme tuli puheeksi shp peruspääoman alentaminen ja sen argumentit. Asiasta on siis lainvoimainen shp valtuuston päätös, pöytäkirja löytyy täältä [Peruspääoman alentaminen \(tweb.fi\)](#)

Ohessa myös muistio, johon listatekstissä viitataan. Siinä on kuvattu yksityiskohtaisesti ne perustelut ja tulkinnat, joihin päätösesitys perustuu.

Olettaisin, että kuntien tilintarkastusyhteisöt ovat ottaneet kantaa ennen kaikkea siihen, miten kuntien tilinpäätöksissä kuntien taseissa olevat peruspääomaosuudet käsitellään. Sairaanhoidopiirin valtuuston päätökseen eivät ehkä niinkään. Nämä ovat kaksi eri asiaa, vaikka liittyvätkin toisiinsa.

Peruspääomkaosuuksien käsittelystä kuntien taseissa olemme käyneet keskustelua kuntien talousjohtajien kanssa talousjohtajafoorumilla. Siinä keskustelussa on tullut esiin mm. tällaisia argumentteja siitä, miksi kunta ei pienentäisi omassa taseessa olevaa peruspääomaosuutta vuodenvaihteessa:

- Hyvinvointialuelainsäädännön mukaan peruspääomaosuus kirjataan pois kunnan taseesta 1.1.2023 joka tapauksessa
- Peruspääomaosuuden suuruudella ei ole olennaista merkitystä kunnan talouden näkökulmasta, koska kyse pienestä erästä kunnan taseen kokonaisuudessa

Lisäksi talousjohtajat ovat tuoneet esiin, että vaikka kunnan tilintarkastaja ottaisi sen kannan, että peruspääoman arvoa pitää alentaa tulovaikutteisesti vuoden 2022 tilinpäätöksessä, on peruspääoman alentaminen kuitenkin parempi vaihtoehto kuin se, että kunnat maksaisivat tämän osuuden alijäämän kattamisesta. Etu kunnalle on se, että arvonalentaminen / alaskirjaus on kirjanpidollisesti kyllä tulovaikutteinen toimi, mutta sillä ei ole kassavaikutusta, kunta ei siis konkreettisesti maksa sairaanhoidopiirille rahaa kuten siinä vaihtoehdossa, että kunnat maksaisivat tämän osuuden alijäämän kattamisesta.

t. Aija

Ystävällisin terveisin

Aija Suntioinen

Talusojohtaja

Talouden palvelut

Keski-Suomen sairaanhoidopiiri

Keski-Suomen Sairaala Nova

Hoitajantie 3, A4, 40620 Jyväskylä

+358142693370, +358401859985

aija.suntioinen@ksshp.fi

www.sairaalanova.fi

Keski-Suomen hyvinvointialue järjestää keskisuomalaisten sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut 1.1.2023 alkaen. Olemme jatkossa osa Keski-Suomen hyvinvointialuetta. Hyvinvointialueen verkkosivujen osoite on www.hyvaks.fi

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

30.3.2022

Alijäämän kattaminen peruspääomasta

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri suunnittelee alijäämän kattamista peruspääomaa alentamalla osana alijäämän kattamisen kokonaissuunnitelmaa. Katettavaa kumulatiivista alijäämää vuoden 2021 lopussa on yhteensä 41 miljoonaa euroa.

1.7.2021 voimaan tullut hyvinvointialuelainsäädäntö asetti uuden aikataulun kuntayhtymien alijäämien kattamiselle, johon ei ole sairaanhoitopiirin tai sen jäsenkuntien suunnitelmissa varauduttu. Aikataulun muutos aiheuttaa merkittäviä sopeutustarpeita sairaanhoitopiirin toimintaan ja palveluihin tai kuntien maksuosuuksien kasvun ja uudistuksen rahoitusmallista johtuen paineita kuntatalouteen myös tuleville vuosille. Tämä ei ole uudistuksen tavoitteena. Kielteisten vaikutusten minimoimiseksi sairaanhoitopiiri valmistelee kokonaissuunnitelmaa alijäämien kattamiseksi. Alijäämän kattamisen keinot on tarkoitus suunnitella siten, että ne vaurioittavat mahdollisimman vähän sairaanhoitopiirin tai sen jäsenkuntien toimintaa ja taloutta. Suunnitelma sisältää useampia erillisiä alijäämän kattamisen toimenpiteitä, joista alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla on yksi osa.

Peruspääoman vähimmäismäärästä ei ole kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta. Sitovaa ohjetta peruspääoman muodostamisesta tai määrästä ei annettu myöskään silloin, kun kunnat 1990-luvulla siirtyivät noudattamaan kirjanpitolakia.

Hyvinvointialueen peruspääomalle ei voida asettaa perustellusti minimimäärää. Peruspääoman alentamisella ei ole siten hyvinvointialueen tai valtion taloutta heikentävää vaikutusta.

Peruspääoman alentamista on käsitelty mm. seuraavissa kirjanpidon ohjeissa:

- Kuntaliiton soveltamisohje kuntalain talouden tasapainottamista koskevasta säätelystä 24.11.2016
- Kuntaliiton Kunnan ja kuntayhtymän talousarviota ja -suunnitelmaa koskeva suositus (2011)
- Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje taseen laatimisesta (2016)
- Yleisohjeessa viitataan hallituksen esityksen 8/2006 perusteluihin ja kuntajaoston lausuntoon 2006/77
- Hallituksen esityksen 8/2006 perustelut

Perusteet peruspääoman alentamiselle

Kuntaliiton soveltamisohjeen (24.11.2016) mukaan alijäämää voidaan kattaa peruspääomasta määrätyin edellytyksin.

Ohjeen mukaan yksi peruste peruspääoman alentamiselle voi syntyä silloin, jos korvausinvestointien keskimääräinen taso jää pysyvästi suunnitelmapoistoja olennaisesti alhaisemmaksi. Tällainen tilanne voi muodostua ohjeen mukaan silloin, kun kunta on lähimenneisyydessä toteuttanut suuria investointihankkeita ja toisaalta laajennus- tai uusinvestointihankkeita ei ole näköpiirissä lähitulevaisuudessa.

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin vuoden 2022 hyväksytyyn investointisuunnitelman mukaiset investoinnit ja lähivuosille 2023-2025 suunnitellut investoinnit ovat tasoltaan keskimäärin 6 M€. Poistojen taso on keskimäärin yli 30 M€ vuosittain. Korvausinvestointien taso poistoihin nähden on siis huomattavan alhainen. Keskimääräisten poistojen ja keskimääräisten korvausinvestointien erotus vuosina 2023-2025 on

noin 24 m€. Sairaanhoitopiiri on investoinut viime vuosina merkittävästi uuteen sairaala Novaan, joka valmistui vuonna 2021. Lähitulevaisuudessa ei ole näköpiirissä laajoja investointihankkeita.

Ohjeen mukaan poistoista johtuvan alijäämän kattaminen peruspääomasta voi tulla kyseeseen myös silloin, kun kunta on supistamassa palvelutuotantoaan, esimerkiksi toimintojen ulkoistamisen johdosta tai muuttotappiosta johtuvan palvelutarpeen supistumisen vuoksi. Kun poistoja vastaava korvausinvestointien tulo-rahoitustarvetta ei ole, ei tilikauden tuloksen alijäämäisyys välttämättä merkitse kunnan maksuvalmiuden kiristymistä. Näin ollen kunnan peruspääomaa voitaisiin käyttää alijäämän kattamiseen määrällä, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja korvausinvestointien erotusta suunnittelukaudella.

Sairaanhoitopiirin toiminta on päättymässä vuoden 2022 lopussa. 1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä vastaa Keski-Suomen hyvinvointialue. Samalla muuttuu palvelujen rahoitusmalli. Hyvinvointialue saa jatkossa rahoituksen valtiolta laskennallisen rahoitusmallin perusteella. Hyvinvointialueen tulevassa rahoitusmallissa poistojen taso ei määritä saatavan tulo-rahoituksen tasoa eikä toisaalta sairaanhoitopiiristä siirtyvällä peruspääomalla ole merkitystä hyvinvointialueen maksuvalmiuteen.

Peruspääoman muutoksella ei ole vaikutusta myöskään sairaanhoitopiirin maksuvalmiuteen. Sairaanhoitopiirillä on hyväksytyt taloussuunnitelman mukaan ollut suunnitelma alijäämien kattamisesta vuoden 2024 loppuun mennessä (kuntalain mukainen aikataulu). Hyvinvointialueudistuksen myötä 1.7.2021 voimaan tulleen lainsäädännön mukaan sairaanhoitopiirin alijäämien kattamisen aikataulu muuttui. Alijäämä tulee olla katettuna vuoden 2024 lopun sijaan vuoden 2022 lopussa. Tästä syystä voimassa olevasta taloussuunnitelmasta poiketen vuoden 2022 tulos suunnitellaan tasapainoiseksi. Alijäämät ovat kertyneet kuitenkin vuoden 2021 loppuun mennessä. Vaikka peruspääomaa alennettaisiin, ei peruspääoman muutoksella käytännössä enää ole vaikutusta sairaanhoitopiirin vuosien 2021 tai 2022 maksuvalmiuteen.

Pitkäaikaisen pääomarahoituksen ja pysyvien vastaavien välinen suhde

Kuntaliiton soveltamisohjeen mukaan edellytys peruspääoman vähentämiselle on, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrä taseessa ylittää pysyviin vastaaviin sitoutuneen pääoman määrän. Kuntaliiton kunnan ja kuntayhtymän talousarviota ja -suunnitelmaa koskevan suosituksen (2011) mukaan peruspääoman alentaminen voi tulla kyseeseen, jos peruspääoman ja arvonorotusrahaston yhteismäärä on suurempi kuin 2/3 pysyvien vastaavien määrästä. Tämä ehto ei sairaanhoitopiirin osalta toteutuisi.

Vaatus pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrän suhteesta pysyvien vastaavien määrään peruspääoman alentamisen yhteydessä ei näytä enää kattavasti pätevän. 1.7.2021 voimaan tulleen hyvinvointialuelainsäädännön mukaan (voimaanpanolain 42 §) kunnissa siirtyvä omaisuus ja kuntayhtymien peruspääomaosuudet käsiteltäisiin kunnan kirjanpidossa peruspääomaa alentamalla: *"Edellä 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenosuuksien ja 23 §:ssä tarkoitetun irtaimen omaisuuden siirto hyvinvointialueisiin kirjataan kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan, jollei kunta toisin päättä. Hyvinvointialueelle siirtyvä lomapalkkavelka kirjataan peruspääomaan."* Tässä yhteydessä ei lainsäädännön mukaan kuitenkaan tarkastella peruspääoman ja kunnan pysyvien vastaavien välistä suhdetta. Kuntaliiton soveltamisohjeen mukaista vaatimusta pääomarahoituksen määrän suhteesta pysyvien vastaavien määrään ei siis noudateta tai edes tarkastella.

Näin ollen tulkitsemme, että ohjeen mukainen edellytys pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrän ja pysyvien vastaavien suhteesta ei ole enää relevantti tässä muuttuneessa tilanteessa. Edelleen tulkitsemme, että pitkäaikaisen pääomarahoituksen määrän ja pysyvien vastaavien suhteen toteutumista ei voida pitää edellytyksenä peruspääoman alentamiselle, sillä 1.7.2021 voimaan tulleen, hyvinvointialueudistuksen voimaanpanolain 42 § mukaisessa kirjanpitokäsittelyssä sitä ei huomioida millään tavalla.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto 22.3.2022

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on 22.3.2022 antanut lausunnon (lausunto 127) kuntayhtymän alijäämän kattamisesta peruspääomaa alentamalla. Lausuntoa on pyytänyt Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri.

Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri on perustellut peruspääoman alentamista sillä, että sairaanhoitopiirin toiminta ja pääomarahoituksen tarve on supistunut Mehiläisen kanssa tehdyn ulkoistussopimuksen myötä. Sen lisäksi toiminta loppuu vuoden 2022 lopussa.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on lausunut: ”Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain 20 §:n mukainen kuntayhtymän siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole kuntalain 110 §:n perustelujen tai kuntajaoston lausunnon 121/2019 tarkoittama tilanne, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu pysyvästi ja tämän vuoksi pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee. Lausuntopyyntöä kuvatussa tilanteessa peruspääomaa ei ole mahdollista alentaa kirjanpidon toimenpiteenä tase-erien välisenä siirtona kuntayhtymän alijäämän kattamiseksi.”

Länsi-Pohja on perustellut peruspääoman alentamista eri perusteella kuin Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä on suunniteltu. Kuntajaosto ottaa lausunnoissaan kantaa nimenomaisesti siihen, että toiminnan siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole sellainen tilanne, jossa kuntayhtymän palvelutoiminta supistuu ja pitkäaikaisen rahoituksen tarve vähenee eikä kuvatussa tilanteessa peruspääomaa ole mahdollista alentaa alijäämän kattamiseksi. Tulkitsemme lausuntoa siten, että sen johtopäätös ei koske Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilannetta, sillä emme ole esittäneet peruspääoman alentamista tästä syystä.

Kuntajaoston lausunnon perusteluissa kuvataan lisäksi näin: ”Kuntayhtymän alijäämien kattamista koskevan voimaantulolain säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että kuntien järjestämisvastuun aikana syntyneet kuntayhtymän menot jäävät kuntien rahoitettaviksi. Peruspääoman alentaminen alijäämien kattamiseksi merkitsisi sitä, että kunnat eivät vastaisi niiden järjestämisvastuun aikana syntyneistä kuntayhtymän menoista, vaan alijäämien määrä vähentäisi hyvinvointialueelle siirtyvää nettovarallisuutta.”

Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä yksi merkittävä tekijä alijäämän syntyyn on ollut vuonna 2021 valmistuneen investoinnin, sairaala Novan käyttöönotto. Sairaala Novan käyttöönoton myötä pääomakustannukset realisoituvat jo vuosina 2021 ja 2022 (poistot, rahoituskulut), mutta uusien toimintaprosessien hyödyt realisoituvat osin vasta ajan kanssa. Vuoden 2021 menoissa on ollut myös kertaluonteisia, Novan käyttöönottoon ja toiminnan käynnistämiseen liittyviä menoja.

Sairaala Novan käyttöönottovuosille oli alun perin laadittu sairaanhoitopiirin ja sen jäsenkuntien kanssa yhteistyössä useamman vuoden talouden tasapainotusohjelma, jonka tarkoitus oli nimenomaan tasata sairaala Novan käyttöönottoaiheeseen liittyvien kustannusten vaikutusta useamman vuoden aikana. Sairaanhoitopiirin talousarviot laadittiin suunnitelmallisesti siten, että sairaala Novan ensimmäisinä toimintavuosina tulos on alijäämäinen ja kertyneet alijäämät katetaan vuosina 2023-2024 tehtävillä ylijäämillä kun uusien toimintaprosessien hyödyt alkavat tuottaa tulosta. Aikataulu muuttui uuden hyvinvointialuelainsäädännön vuoksi. Uuden aikataulun vuoksi käy niin, että kunnille kohdentuvat kyllä sairaala Novan vuosien 2021 ja 2022 pääomakulut ja Novan käyttöönoton ja toiminnan käynnistymisen kertaluonteiset menot, mutta hyödyt toteutuvat pääasiassa hyvinvointialueelle. Tilanne on siis päinvastainen kuin kuntajaoston lausunnoissa kuvattu tilanne – hyvinvointialue ei maksa kaikista niistä menoista, joita vastaavat hyödyt sille realisoituvat. Tätä sairaanhoitopiirin jäsenkunnat ovat myös osaltaan kritisoineet alijäämän kattamiseen liittyen.

Tästä syystä tulkitsemme, että Keski-Suomen tilanteessa lausunnon perusteluissa esitetty periaate siitä, että menon tulisi kohdistua oikealle maksajalle ei muodostuisi ongelmaksi Keski-Suomen tilanteessa eikä

peruspääoman alentaminen perusteettomasti heikentäisi hyvinvointialueen tilannetta. Lisäksi alijäämän kattamissuunnitelman mukaisesti osa kertyneistä alijäämistä (17 miljoonaa euroa) katettaisiin kuntien maksamana.

Johtopäätös

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri tulkitsee, että edellä esitetyn perustein alijäämän kattaminen peruspääomaa alentamalla on tässä muuttuneessa tilanteessa mahdollista kirjanpito-ohjeet ja 1.7.2021 voimaan tullut lainsäädäntö huomioiden.

Peruspääomaa esitetään alennettavaksi 24 miljoonalla eurolla, joka vastaa keskimääräisten poistojen ja keskimääräisten, alentuneiden korvausinvestointien erotusta lähivuosina.

Peruspääoman alentaminen tehtäisiin vuonna 2022 ja kirjattaisiin vuonna 2022 edellisten tilikausien alijäämän vähennyksenä. Peruspääoman alentaminen vaatii sairaanhoitopiirin perussopimuksen mukaisesti sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksen.

Lähtettäjä: [Suntioinen Aija](#)
Vastaanottaja: [Mäkinen, Matti](#)
Kopio: [Koivisto Timo](#); vesa.voutilainen@jkl.fi; [Lasse Leppä](#); [Tollet Jan](#)
Aihe: VS: Ksshp: n tilinpäätöskäsittely on nyt käsittämätön
Päivämäärä: keskiviikko 8. maaliskuuta 2023 18.20.12

Hei,
kiitos viestistäsi.

Asian tausta on kuten kirjoitat - päätös peruspääoman alentamisesta tehtiin Ksshp:n valtuustossa 17.6.2022 ja päätös on lainvoimainen. Ennen päätöksentekoa selvitettiin tilintarkastajan näkemystä peruspääoman alentamiseen ja sen perusteella oli käsitys, että näin voidaan toimia.

Asiassa on tämän jälkeen ollut useampia vaiheita. 25.11.2022 väliraportissaan tilintarkastaja esitti uuden suosituksen siitä, että peruspääoman alentamisesta tulisi pyytää Kuntakilan lausunto. Näin toimittiinkin. Kuntakila käsitteli asiaa 20.12.2022 ja totesi, ettei se anna asiasta uutta lausuntoa vaan lausuntopyyntöön vastataan sihteerin kirjeellä.

Tämän jälkeen sairaanhoitopiiri pyysi asiasta lausuntoa ja tietoa oikeasta menettelytavasta vielä sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta. Sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta 28.12.2022 saadun vastauksen mukaan Kuntakilan sihteeriltä saadussa kirjeessä on selkeästi kielteinen suhtautuminen peruspääoman alentamiseen. Tilintarkastaja totesi myös, että ei kuitenkaan voi suoraan todeta, että kuntayhtymä ei voisi toimia valtuuston päätöksen mukaan, sillä peruspääoman alentaminen kuuluu valtuuston toimivaltaan ja tällaisten perustavaa laatua olevien kysymysten ratkaiseminen on oikeuskäytännössä katsottu kuuluvan kunnallisen itsehallinnon piiriin. Tältä pohjalta sairaanhoitopiirin hallitus päätti 28.12.2022, että peruspääoman alentaminen toimeenpannaan valtuuston lainvoimaisen päätöksen mukaisesti ja että vuodelta 2022 laadittava tilinpäätös valmistellaan niin, että siinä huomioidaan sairaanhoitopiirin peruspääoman alentaminen 24 miljoonalla eurolla ja tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä todetaan pyydetty lausunto & siihen saatu Kuntakilan sihteerin vastaus.

Nyt helmikuun lopussa Hyvinvointialueen ja ministeriöiden (STM, SM, VM) välisessä lakisäätöisessä ohjausneuvottelussa ministeriöt nostivat esiin sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisen ja kysymyksen siitä, onko tehty peruspääoman alentaminen ristiriidassa hyvinvointialueita koskevan voimaannpanolain kanssa. VM:n edustajien kanta oli, että menettely olisi ristiriidassa voimaannpanolain kanssa. Tästä syystä neuvottelun jälkeen sairaanhoitopiirin tilintarkastajalta pyydettiin vielä kannanottoa ennen aluehallituksen tilinpäätöskäsittelyä siihen, onko menettelytapa ristiriidassa voimassa olevien säädösten kanssa niin, että sitä tulisi korjata vai voidaanko näin valmisteltu tilinpäätös hyväksyä ja allekirjoittaa.

Sairaanhoitopiirin tilintarkastaja on nyt todennut, että tilinpäätös on virheellinen, jos alijäämä katetaan peruspääomasta ja suosittelut korjaamaan asian voimassaolevan kirjanpito-ohjeistuksen mukaiseksi, jonka mukaan jäsenkuntien tulisi kattaa 31.12.2022 mennessä kertyneet alijäämät.

Olemme pyytäneet tilintarkastajalta täsmennystä vielä siihen, mikä on tässä tilanteessa oikea päätöksentekomenettely.

t. Aija

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähtettäjä: Mäkinen, Matti <matti.makinen@hankasalmi.fi>

Lähetetty: keskiviikko 8. maaliskuuta 2023 14:58

Vastaanottaja: Suntioinen Aija <ajja.suntioinen@ksshp.fi>; Koivisto Timo <Timo.Koivisto@jyvaskyla.fi>; vesa.voutilainen@jkl.fi; Lasse Leppä <lasse.leppa@laukaa.fi>; Tollet Jan <jan.tollet@hyvaks.fi>

Aihe: Ksshp: n tilinpäätöskäsittely on nyt käsittämätön

Olen Aija ja Lasse hyvin hämmentynyt ja pettynyt hyvinvointialueen toimintaan ja kerron suoraan, että meidän kuntien on harkittava nyt tarkkaan toimenpiteitä.

Te kaksi olette keskeisesti olleet itse valmistelemassa ja perustelemassa peruspääoman laskua, joten siksi suuntaan tämän viestini ensin teille

Ensinnäkin on yksiselitteisesti niin, että me kunnissa toimimme tällä hetkellä sairaanhoitopiirin valtuuston lainvoimaisen kesäkuun päätöksen mukaisesti, jonka oikeellisuudesta sairaanhoitopiirin hallitus teki päätöksen joulukuussa srh-piirin tilintarkastajaa kuultuaan.

Sitä päätöstä ei saman tilintarkastajan nyt muuttunut mielipide muuta, vaan käytännössä hyvinvointialueen valtuuston pitäisi kumota sairaanhoitopiirin valtuuston päätös (tai vähintään hyvinvointialueen hallituksen) - ja tuo mahdollinen hyvinvointialueen päätöshän on valitusoikeudellinen. Ja tuota valitusoikeutta ainakin osa meistä mahdollisesti harkitsee riippuen mahdollisen päätöksen perusteluista.

Toistaiseksi kuntien tulee toimia lainvoimaisen päätösten mukaisesti. Tilinpäätöksessä ei teknisesti voida päätöstä, jolla Sairaanhoitopiirin valtuusto on peruspääomaa alentanut., muuttaa. Voiko hyvinvointialue sitä uudelleen korottaa, siis vuoden 2022 lopussa lakkautuneen,jää sitten nähtäväksi - mutta päätöksiä hyvinvointialueen päätöksentekoaikaväliltä asia vaatii. KSSHP:n taseessahan peruspääoman tulisi olla ollut kesäkuun valtuuston päätöksen mukaisessa muodossa sen jälkeen, kun valtuuston päätös on tullut lainvoimaiseksi

Tulemme myös kunnanjohtajakokouksessa pohtimaan kannanottoa tähän peruspääoman käsittelyyn. Viimeksi lokakuun kokoukseen pyysin sinut Aija vielä kerran perusteamaan, miksi peruspääoman alentaminen on mahdollista ja meillä sinun laatimat esittelykalvot siitä onkin arkistoituna. Jan Tollet oli paikalla asian käsittelyä kuuntelemassa ja ei kommentoinut yhtään mitään

Ksshp:n tilintarkastaja on myös luku sinänsä. Hänhän ei havainnut aikoinaan ollenkaan sairaalaNovan ylitystä - tässä peruspääoma-asiassa hän joulukuussa viimeksi totesi menettelyn olevan mahdollista. Nyt sitten, tilanteessa, missä mikään ei ole käytännössä muuttunut, hän muuttaa kantaansa.

Ei asioita näin voi hoitaa.

Ajoitus on myös mielenkiintoinen. Kaikki kunnat ovat tilinpäätöksensä nyt valmistelleet ja kesäkuusta saakka tiedossa olleeseen sairaanhoitopiirin päätökseen palataan nyt maaliskuussa.

Lopuksi totean, että en tule myöskään esitetystä muodosta allekirjoittamaan sitä KSSHP:n talouden tasapainotusryhmän muistiota.

Tulen sen sijaan kaiken nyt nähdyn kokeneena kirjoittamaan siihen perustellun eriävän mielipiteen, jossa tuon esille sen, että me työryhmän jäsenet useaan kertaan toimimme työssä esille epäkohtia sairaanhoitopiirin talouden suunnittelussa ja johtamisessa, mikä ei oikeastaan johtanut mihinkään koskaan. Oikeastaan kukaan ei johtanut.

Mutta lopuksi kertokaa minulle, millä perusteella KSSHP:n tilinpäätös muuttuisi, ilman että hyvinvointialueen valtuusto ensin käsittelee KSSHP:n peruspääomaa. Ja miksi hyvinvointialue ei kesäkuussa valittanut KSSHP:n valtuuston päätöksestä tai joulukuussa KSSHP:n hallituksen. Muistutan, että tilintarkastaja ei päätöksiä tee - ei etenkin jatkuvasti näkemyksiään muuttava . Tilinpäätöksessä kootaan yhteen tehdyt päätökset ja tapahtuneet toiminnot. Peruspääoman alentamisesta on tehty päätös kesäkuussa

T Matti Mäkinen

Lähetetty iPhonesta